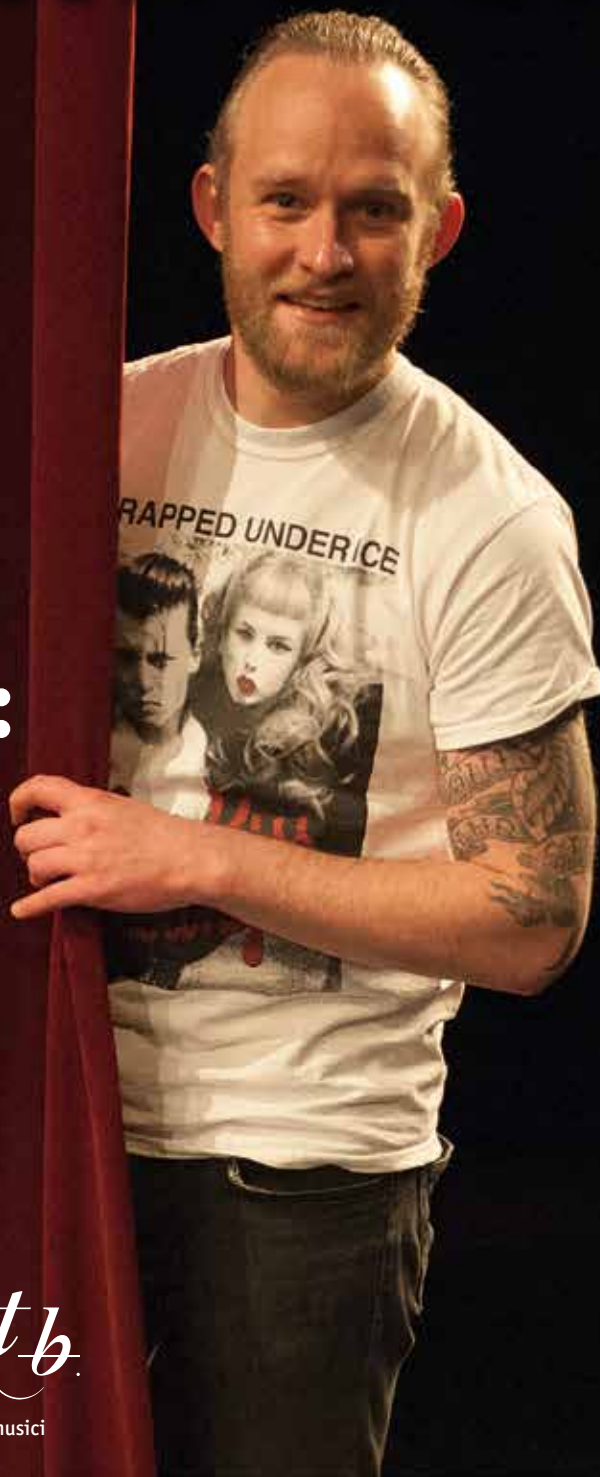

muziekwereld

- Belastingsspecial
- Tweede Kamerverkiezingen 2021:
partijprogramma's doorgelicht
- Interview met SP-Kamerlid Peter Kwint

Kamerlid Kwint: de popsector vooruit helpen

Verkiezingen belangrijker dan ooit misschien?

Redactioneel

De eerste *Muziekwereld* van het jaar is traditioneel de jaarlijkse Belastingspecial. Deze keer gecombineerd met het thema van de politieke actualiteit: de aankomende popnota van SP-Kamerlid Peter Kwint, maar meer nog, de Tweede Kamerverkiezingen van 17 maart a.s.

Zoals elk verkiezingsjaar geven wij geen stemadvies aan onze leden – ieder moet zelf zijn prioriteiten stellen immers –, maar geven wel (op p. 20) een helder uittreksel van de plannen die politieke partijen met cultuur, media en het auteursrecht hebben. Belangrijker dan ooit misschien.

Waar ook wij al maanden lang hoopvol spreken van ‘licht aan het einde van de tunnel’ lijkt en blijkt dat licht telkens verder weg dan wij dachten. (Het probleem van licht aan het eind van een tunnel: de afstand is vaak moeilijk in te schatten. En soms blijkt het licht enkel afkomstig van de rijder voor ons.) Zoals vaker gezegd: de crisis heeft veel bestaande problemen pijnlijk uitvergroot. Waar de inkomenspositie van (uitvoerend) kunstenaars al jaren wankel was, is er in de crisisperiode voor velen nauwelijks nog sprake van inkomen of van positie. Velen stapten zelfs definitief de sector uit. Moegestreden.

Hoe de cultuursector, vermagerd en vel over been, ook uit de crisis zal komen, er zal veel herstel nodig zijn. Zowel vanwege gevolgen van de crisis zelf, als door achterstallig onderhoud. Het cultuurbeleid in de staart van de crisis en direct erna, zal voor vele jaren bepalend zijn.

Behalve de verkiezingen – en een interview met SP-Kamerlid Peter Kwint (p. 6) – traditioneel in de eerste *Muziekwereld* van het jaar onze belastingvoorlichting en de jaarlijkse tarievenlijst.

Geen adviestarieven, die mogen wij van de Nederlandse overheid nog steeds niet geven, maar tarieven gebaseerd op de praktijk van leden, ontleend aan cao’s (die ook voor veel ‘zelfstandigen’ leidend dienen te zijn) of aan subsidievoorwaarden van onder meer Sena. Tarieven die soms aanzienlijk lager zijn dan waar het minimumtarief van een professional zou moeten en mogen liggen. Maar helaas werkt menigeen, zeker in deze crisis, gedwongen voor minder. Een situatie die niet voort mag duren. Iets waar ook een volgend kabinet een grote verantwoordelijkheid heeft. Maar ook wijzelf. Hoe moeilijk de omstandigheden ook, essentieel blijft de oproep aan onze leden en aan elkaar: accepteer geen werk tegen onredelijke tarieven. Verder door de bodem dan onze sector gevallen is mogen we niet gaan.

De meeste landelijke politieke partijen (op een aantal uitzonderingen na) hebben mooie woorden over voor de waarde van cultuur. Ook een aantal partijen die traditioneel bezuiniging op cultuurbudget niet schuwen lijken oog te hebben voor de mate waarin de sector door de crisis geraakt is en zien de noodzaak van investeren in herstel.

Buiten woorden, zijn het uiteraard de daden waar het op aan zal komen.

De woorden zijn een begin.

Geen stemadvies, maar wel een oproep daarom: ga stemmen. Het doet er werkelijk toe. Meer dan ooit. En weeg de cultuurplannen van de politieke partijen in uw keuze mee.

Erwin Angad-Gaur
senior adviseur Kunstenbond/Ntb en directeur VCTN

Inhoud

Muziekwereld nr. 1 – 2021

- 4

Wat speelt er?
kort nieuws
- 6

interview met Peter Kwint
‘Er zijn tientallen miljoenen geïnvesteerd in de popsector, maar dat is allemaal in beton gegaan’
- 13

Column Maurits Fondse
Bijzondere Toegevoegde Waarde
- 14

Vers geperst
cd-recensies
- 17

De favoriete compositie van...
EHBO
- 18

Wat te doen tegen livestreams en content die verwijderd worden?
- 19

Checklist voor boekings- en managementcontracten
- 20

Overzicht van de verkiezingsprogramma’s
juridisch
- 26

Overzicht spraakmakende rechtszaken in 2020

- 31

VCTN-nieuws
- 32

EZ Boekhouding
- 34

Tarieven en salarissen 2021
Ntb-verzekeringen
- 36

Het leven zit vol financiële gevaren
Column Stan Rijven
- 37

Stop Contact
Onder de leden
- 38

Susanne Alt

41-54 Belastingspecial

- De artiestenregeling

- Inkomstenbelasting 2019

- Beroepskosten in dienstbetrekking

- De werkkostenregeling

- Btw en de muziekpraktijk

- Zelfstandigen- en startersaftrek: (Hoe) houd ik mijn uren bij?

colofon

Muziekwereld is het blad van de Vakgroep Muziek Kunstenbond/Ntb vakbond voor musici

Oostenburgervoorstraat 152
1018 MR Amsterdam
T: 020-2108050
E: info@kunstenbond.nl
I: www.ntb.nl

Ntb

vakbond voor musici

De Ntb is op werkdagen telefonisch bereikbaar tussen 12:00 en 17:00 uur. U kunt uw vragen en andere zaken ook per fax of email aan ons voorleggen.

omslag: Minke Faber (met dank aan 't Zonnehuis/Stadsherstel)

Redactie:

Erwin Angad-Gaur (hoofdredacteur), Jeroen Akkermans (eindredacteur), Anita Verheggen

Met medewerking van:

Maurits Fondse, Bjorn Schipper, rakenDra Smit, Jimmy Tigges, Michael Klier, Patrick Onderweegs, Peter Boertje, Stan Rijven, Eloy Veldhuijzen en Roy ter Haar.

Illustraties

Robert Swart

Basisvormgeving / Lay-out:

Robert Swart

Drukwerk

Vellendrukkerij BDU, Werkendam

Ntb/vakgroep Muziek Kunstenbond

Bestuur

Will Maas (voorzitter),
Ellister van der Molen (secretaris/penningmeester),
Guus Bleijerveld,
Daan van der Bruggen,
Patrick Onderweegs,
Simone Vierstra

Bureau

Administratie en helpdesk

Secretariaat
Juridische zaken/contracten
EHBO-project (over muziekproducties)

info@kunstenbond.nl
juridischadvies@kunstenbond.nl
rakenDra Smit
rakendrasmit@kunstenbond.nl

Werkgebieden

Lichte muziek en artiesten:

Anita Verheggen anitaverheggen@kunstenbond.nl

pop

rakenDra Smit rakendrasmit@kunstenbond.nl

Orkesten & Muziekdramatische kunst:

Mark Gerrits markgerrits@kunstenbond.nl

Kamermuziek:

Anita Verheggen anitaverheggen@kunstenbond.nl

Auteurs- en Naburig Recht:

Erwin Angad-Gaur erwinangadgaur@kunstenbond.nl

Muziekonderwijs:

Karin Boelhouwer karinboelhouwer@kunstenbond.nl

HAALT
MEER
UIT
MUZIEK

EEN EIGEN OPNAME MAKEN?

Met het Sena Performers Muziekproductiefonds helpen we je daar graag bij. Ben je professioneel muzikant en mis je de financiële middelen om jouw muziek te produceren? Dan is het Sena Performers Muziekproductiefonds er voor jou! Laat deze kans niet liggen en dien je aanvraag vandaag nog in bij Sena. Meer informatie en de voorwaarden: www.sena.nl/muziekproductiefonds

performers
Sena

kort nieuws

Wat speelt er?

Sena Performers Muziekproductiefonds

De deadline van de tweede aanvraagronde van het Sena Performers Muziekproductiefonds is zondag 6 juni 2021. Alleen professionele musici kunnen een aanvraag doen bij het fonds. Het fonds biedt musici de kans om met subsidie een kwalitatief hoogwaardige geluidsopname te maken. Je kunt maximaal € 5000 aanvragen om de productie van geluidsopnamen te financieren. Twee derde van dit bedrag is een subsidie en een derde een renteloze lening. Aanvragers moeten het geleende bedrag binnen twee jaar terugbetalen aan Sena en het fonds financiert nooit meer dan 50% van het totaalbudget. De andere betrokken partijen moeten een-

zelfde bedrag bijleggen om tot een finished product te komen. De subsidievoorwaarden staan op de website van Sena en je kunt er een digitaal aanvraagformulier downloaden en invullen. Voor meer info: www.sena.nl
Let op: Ntb/Kunstenbond-leden kunnen hun cd/muziekproductie laten recenseren in dit magazine. Stuur je cd/muziekproductie en bio naar de Ntb/Kunstenbond, t.a.v. R. Smit, Oostenburgervoorstraat 152, 1018 MR Amsterdam (rakendrasmit@kunstenbond.nl). Mail info over je muziekproductie naar Rolf Delfos via: lordsoffle@gmail.com voor het radioprogramma Dutch Jazz op Sublime FM.
Releases van cd's/Muziekproducties die met steun van het fonds tot stand zijn gekomen worden

besproken op de website van Dutch Performers House: www.dutchperformershouse.nl
Let op de fondsen-alertnieuwsbrief van de Kunstenbond/Ntb voor extra aanvraagrondes bij het Sena Muziekproductiefonds of andere fondsen i.v.m. de coronasteunmaatregelen.

Finale Dutch Jazz Competition verschoven naar 18 april 2021

Vanwege de covid-lockdown zijn de halve finales van de Dutch Jazz Competition vervallen. Tijdens een finaledag op zondag 18 april a.s. in het Bimhuis spelen alle halve finalisten een set van ongeveer 30 minuten. Meedoen aan de Dutch Jazz Competition 2020 betekent kans maken op een uitgebreid pakket aan praktische prijzen, waaronder een geldprijs, spots in het programma van relevante festivals als North Sea Jazz, het Sena Performers International Jazz Laureate Festival en financiële ondersteuning bij het maken van een album. Naast de Award 'Beste Groep' die een keuze is van de vakjury, wordt dit jaar opnieuw

de 'Publieksprijs' uitgereikt. Voor meer info: www.dutchjazz-competition.com

Jaarvergadering Muziek/Ntb op 26 mei

Aansluitend op het VCTN-congres (zie p. 31) organiseert Kunstenbond/Ntb, indien de overheidsmaatregelen het toestaan, de jaarvergadering 2021 van de vakgroep Muziek/Ntb. Locatie en tijd zullen nader bekend worden gemaakt.

Voorlopige agenda:

- Opening
- Notulen vorige vergadering
- Verslag activiteiten
- Financieel verslag (mondeling)
- Bestuursverkiezing*
- Rondvraag
- Sluiting

* 6 (van de 7) bestuursleden zijn aftredend (en herbenoembaar). Het bestuur zal voordrachten voor deze zetels doen. Ook leden kunnen zich tot 3 weken voorafgaand aan de vergadering kandidaat stellen.

De stukken zullen uiterlijk twee weken voor de vergadering gepubliceerd worden op het ledendeel van onze website.

Ntb en Fontys Rockacademie organiseren bijscholing voor popmusici

Veel professionele popmuzikanten hebben hun agenda leeg zien lopen door de lockdown en vragen zich af hoe de toekomst eruit gaat zien. De muzieksector ondergaat grote veranderingen als gevolg van de coronacrisis en musici moeten hierop inspelen. De Fontys Rockacademie

en Ntb bieden daarom een gevarieerd bijscholingstraject aan.

Korte inhoud van het traject

Het bijscholingstraject start met een persoonlijke intake van de deelnemers door het docententeam van Rockacademie. Jouw huidige situatie wordt geanalyseerd met een quick scan van je huidige product/markt-combinaties, je ervaring, netwerk

en online profiel. Op basis hiervan wordt een persoonlijk gesprek gevoerd tussen jou en je coach. Daarin worden specifieke leerdoelen geformuleerd waar tijdens het traject aan gewerkt wordt. Op basis daarvan wordt een les- en coachingstraject opgezet. Het gehele traject duurt 10 weken waarin je les krijgt van docenten en professionals uit het veld. Daarnaast werk je aan het Persoonlijk

Ontwikkel Plan (POP). Het eindigt met een assessment waarin je feedback ontvangt op je plan, de voortgang en je visie op de toekomst.

Datum: Het lestraject start op zaterdag 24 april en eindigt op 26 juni.

Tijd: elke zaterdag tussen 10.30 en 16.00 uur krijgen cursisten online les van docenten en professionals en zijn er coaching bijeenkom-

sten waarbij alleen of in kleine groepen gewerkt wordt. Opgeven: kan door een mail te sturen naar alexander.beets@fontys.nl waarna je een inschrijfformulier ontvangt. Kosten: € 1500 per cursist. Voor financiering van het bijscholingstraject kun je ondersteuning vragen via: <https://werktuigppo.nl/>. Uitgebreide informatie kun je vinden op www.muziekmanagement.nl

Interview met SP-kamerlid Peter Kwint

tekst: Anita Verheggen

fotografie: Minke Faber

**‘Er zijn tientallen
miljoenen
geïnvesteed in
de popsector,
maar dat is
allemaal in
beton gaan
zitten’**

SP-Kamerlid Peter Kwint schrijft momenteel een Popnota die hij na de verkiezingen gaat presenteren aan de Kamer. Hoewel de nota nog afgerond moet worden, is de richting wel duidelijk. Er moet een allesomvattend popbeleid komen om de popsector werkelijk ‘naar voren’ te helpen.

‘Popmuziek heeft geen prioriteit, dat is eigenlijk het popbeleid in een notendop, het hobbelt er altijd een beetje achteraan,’ vertelt SP-Kamerlid en popmuziek-liefhebber Peter Kwint. Met zijn Popnota wil hij daar verandering in brengen. Ziet hij popmuziek als een kunstvorm of heeft het vooral maatschappelijke waarde? ‘Pop als kunstvorm en de maatschappelijke waarde ervan kan ik niet uit elkaar halen. Cultuurbeleid wordt gemaakt vanuit subsidie en de beleidsmakers zijn er altijd van uitgegaan dat de popsector geen subsidie nodig heeft omdat men zichzelf wel redt. Dat is een misverstand en heeft ertoe geleid dat er beleidsplannen en subsidieregelingen zijn opgetuigd die op geen enkele manier aansluiten bij de realiteit van popmuzikanten. Ik zie wel dat het aan het verschuiven is in de Kamer en hoor van andere partijen dat ze echt benieuwd zijn naar de nota en er serieus naar willen gaan kijken. Maar ik moet het eerst nog zien; geïnteresseerd zijn is makkelijk maar er echt wat aan doen is een tweede. Toch heb ik wel goeie hoop. Er zit nu een popgroep in de BIS, de minister is al een paar keer op Eurosonic/Noorderslag geweest en er zijn ontwikkelplekken voor bands. Na de verkiezingen is er tijd om de nota te bespreken en met de voorgestelde maatregelen aan de slag te gaan.’ In zijn nota noemt Kwint maatregelen die ertoe moeten leiden dat er een gezonde en duurzame infrastructuur voor popmuziek ontstaat.

Je wilt dat de overheid de infrastructuur van popmuziek eerst in kaart brengt. Maar er is al zoveel onderzocht; daarmee schuif je concrete maatregelen toch weer op de lange baan?

‘Dat is waar, dat risico loop je. Maar als je ziet met welk gemak lokale podia

en oefenruimtes verdwijnen dan komt dat vaak omdat politici popmuziek helemaal niet op hun netvlies hebben staan. Elke wethouder vindt het leuk om een podium te openen maar er zijn er maar weinigen die kijken naar wat je nodig hebt voor een goed popbeleid in een gemeente. En je hoeft wat mij betreft natuurlijk helemaal niet te wachten met het uitvoeren van de andere maatregelen uit de Popnota. Ik geef popkoepels een belangrijke rol. Ze functioneren echt niet allemaal even fantastisch maar als je de infrastructuur sterker wilt maken heb je een lokale vraagbaak, organisator en belangenbehartiger voor de pop nodig. En dat kunnen die popkoepels zijn. Ik heb de indruk dat er de laatste jaren veel speelplekken zijn verdwenen. Helaas stoppen sommige gemeenten met subsidie voor het lokale poppodium omdat er al een festival is. Dan wordt er één keer per jaar een gesubsidieerd popevenement georganiseerd en de rest van het jaar gebeurt er niets. Ik leg de prioriteit bij festivals die juist wat betekenen voor de lokale infrastructuur zoals ‘Welcome to the Village’, ‘Into the great wide Open’ en ‘Grasnapolsky’. Ze doen aan talentontwikkeling en maken gebruik van bijvoorbeeld de lokale bierbrouwerij en lokale leveranciers. Een festival kan veel meer zijn dan een rondreizend circus.’

Beton

Kwint schrijft in zijn nota dat de kansen en risico’s van de nieuwbouw van poppodia expliciet in een handleiding voor politici moeten worden opgenomen. De projectontwikkelaars spiegelen politici dikwijls een te rooskleurig beeld voor van de bouwkosten die vervolgens veel hoger uitpakken dan begroot. Dat gaat ten koste van de exploitatie van het podium. ‘Veel mensen herkennen zich in deze passage uit mijn nota,’ zegt Kwint. ‘Dit

beleid gaat ten koste van de programmering. In het segment van zalen voor 400 tot 1000 man publiek wordt de programmering bijna inwisselbaar. Ze pakken allemaal dezelfde tour of grotere namen mee omdat ze de zaal daarmee uitverkopen. Er is heel weinig ruimte om eens wat riskanter en wat minder bekende, of experimentele bands te programmeren. Als de overheid een grotere rol pakt om de popsector gezond te houden, wat ik hoop, vind ik dat er ook eisen mogen worden gesteld aan de programmering van de rafelranden van de pop, want die horen er ook bij. Er zijn tientallen miljoenen geïnvesteerd in de popsector, maar dat is allemaal in beton gaan zitten. Je kunt je afvragen of je niet beter af was geweest als je dat geld in de ondersteuning van de sector zelf had gestoken. De vraag stellen is ‘m beantwoorden. Ik denk dat de sector dan beter af was geweest.’

Je stelt voor om bestaande subsidie-regelingen te herschrijven zodat ze beter aansluiten bij de poppraktijk. Hoe kijk je naar de rol van de bonden bij deze aanbeveling? De Ntb pleit al jaren voor betere popsubsidie-regelingen en staat aan de wieg van de Upstream subsidie-regeling (investerings-regeling voor mid-career popmusici die door het Fonds Podiumkunsten wordt uitgevoerd red.).

‘De bonden hebben in deze sector zeker een veel bredere rol dan alleen maar onderhandelen over arbeidsvoorwaarden. Als je ziet hoeveel kennis en expertise er is... Je zou gek zijn als je de bonden, belangenorganisaties en rechtenorganisaties niet betreft bij bijvoorbeeld het dóórlopen van de subsidieregelingen op geschiktheid voor popmusici. Bijna iedereen die ik spreek is enthousiast over de Upstream subsidie-regeling. Men vindt dat eindelijk een regeling die bij popmusici en de popsector past.’

‘...geïnteresseerd zijn is makkelijk, maar er echt wat aan doen is een tweede.’

Sluitpost

Door die hoge exploitatiekosten van podia staat ook de beloning van popmusici onder druk. Je schrijft dat ze vaak de sluitpost van de begroting zijn en dat bonden en brancheorganisaties afspraken moeten maken over richtsnoerbedragen. Jij bent dus geen voorstander van een minimum-gagenorm?

CV Peter Kwint
Geboren in Sliedrecht in 1984

2010 - 2013	Persvoorlichter en communicatiemedewerker Tweede Kamerfractie SP
2014 - 2017	Lid gemeenteraad van Amsterdam
Maart 2017 - heden	Lid Tweede Kamer der Staten-Generaal

Lid van Commissies:

- Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen
- Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Vanaf maart 2017 lid vechtsportautoriteit

‘Uiteindelijk zou ik liever naar een systeem met minimumnormen willen maar ik denk dat op dit moment richtsnoerbedragen al een hele stap vooruit zouden zijn. Je kunt daarnaar verwijzen als je onderhandelt met een popzaal. Ik ben niet principieel tegen een minimum-gagenorm, maar ik denk dat die nog heel ver weg is omdat de sector dat helemaal niet gewend is. Er

is wel een cao voor personeel van de poppodia, maar niet voor de artiesten en een hogere beloning gaat natuurlijk ook geld kosten. Toch moeten we toe naar fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden. Popmusici moeten daarbij ook naar zichzelf kijken en zakelijker worden. Je kunt boekenkasten volschrijven over hoe artiesten door hun managers of platenmaatschappijen zijn genaaid en maar een klein deel van wat ze waard waren hebben gekregen. De popopleidingen kunnen artiesten helpen met professionaliseren, ook als het gaat om de zakelijke kant.’

En de publieke omroep schijnt musici nu eindelijk te gaan betalen voor hun optredens...

‘Ja, 3FM begint nu met het betalen van artiesten die daar live optreden en voor de speciale corona tv-uitzendingen zoals NPO 3 live is nu ook een vergoeding beschikbaar. Maar er zijn ook nog steeds radio- en tv-programma’s die het niet doen, terwijl er gewoon een Kameruitspraak is dat het moet gebeuren. Hier zou je niet eens een motie voor nodig moeten hebben. Het is gewoon publiek geld; die slechte betaling is nu niet bepaald de voorbeeldfunctie die je van een publieke instantie als de NPO verwacht. De betaling van artiesten wordt gefinancierd uit de coronagelden, wat expliciet de bedoeling is. Met de Kamer is afgesproken dat dit ook niet mag worden afgeschaft als de coronacrisis weer voorbij is. De discussie over Fair Practice mag niet naar de achtergrond verdwijnen.’

De Wet Werk en Inkomen (WWIK), een soort basisinkomen voor podiumkunstenaars waar jij in je nota ook naar verwijst, werkte ooit heel goed voor popmusici en zou veel problemen kunnen oplossen.

‘Ja, de eindevaluatie van de WWIK was ook heel positief. De regeling is puur om politieke redenen afgeschaft. Niet om inhoudelijke redenen want

iedereen was enthousiast. Ook de uitvoerders omdat het een relatief goedkope regeling was. Als je meer verdiende dan de vastgestelde norm moest je een deel terugbetalen. We zouden dat tegenwoordig bijna een ‘revolverende regeling’ noemen. Je kon hem meerjarig op verschillende momenten inzetten en dat werkte hartstikke goed. Het hoeft niet exact deze regeling te worden maar als je gaat kijken naar een vorm van inkomensondersteuning los je ook met een dilemma van de mid-career ondersteuning op. Dat is het moment dat artiesten vaak afhaken. Bij de eerste plaat is het dikwijls ‘liefde werk oud papier’ maar als het dan een carrière wordt, is er ineens geen geld meer. Naast inkomensondersteuning pleit ik ook voor een investeringsfonds

‘Toch moeten we toe naar fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden. Popmusici moeten daarbij ook naar zichzelf kijken en zakelijker worden’

naar het model van het Factor-fonds in Canada. Een dergelijk fonds werkt aantoonbaar goed voor de popsector.’

Wat is je planning met de Popnota? Koppel je er nog subsidiebedragen aan?

‘Nee, dat doe ik niet. Ik hoop dat een Kamermeerderheid de beleidsrichting van de nota ondersteunt. Dat er specifiek popbeleid moet komen en dat een nieuw Kabinet een ambitieus popbe-

leid moet gaan maken dat gebaseerd is op deze nota. Pas als dat beleid wordt uitgewerkt, kun je ook inschatten hoeveel budget ermee gemoeid is. Bovendien, als ik er te hoge bedragen in zet heb je weer de kans dat een aantal politieke partijen afhaakt. Ik wil ze eerst enthousiast krijgen, dan heb je een grotere kans dat ze mee willen betalen. Ik ben van plan om de Popnota ‘Naar voren’ te noemen, naar één van de nummers van Bob Fosko en de Raggende Mannen. Hij had graag mee willen werken aan de nota maar was daar door z’n ziekte helaas niet meer toe in staat. Ik denk dat die songtitel de lading van deze nota goed dekt.’ II

Met dank aan ‘t Zonnehuis/Stadsherstel

- ingezonden mededeling -

open source network

for the dutch world music industry

consulting, promotion

research & policy development

World Blend Café network meetings

Dutch World Directory

guide for world music in the Netherlands

worldmusicforum.nl

Ook met de belastingaangifte staan wij voor je klaar

Artiestenverloningen
Daar zit muziek in!

Bijzondere Toegevoegde Waarde

Waarom werken we steeds harder voor steeds minder geld? Dat vragen schrijvers Sander Heijne en Hendrik Noten zich af in hun zeer aan te raden boek *Fantoomgroei* (2020). Het antwoord ligt in onszelf. Vanaf de jaren tachtig zijn we gaan geloven in loonmatiging, de overtuiging dat lage lonen leiden tot hogere winsten, winsten die zouden moeten leiden tot meer investeringen die ten gunste zouden komen van werkgever én werknemer. Uiteindelijk leidde dit destructieve denken tot het aandeelhouderskapitalisme waar we nu midden in zitten. Hogere winsten, hogere aandelenkoersen, hogere dividenden, meer rijkdom voor de rijken. En het kan nog gekker, nog rijker. 'Buy-backs': beursgenoteerde bedrijven die geld lenen van banken, om eigen aandelen op te kopen, die daarmee in waarde stijgen en dus ook de dividenden. Je begrijpt nog beter de roep om het afschaffen van de dividendbelasting uit de rijk-rechtse hoek. Zelfverrijking ten koste van de nauwelijks rondkomende werknemer die essentiële waarde toevoegde aan het bedrijf.

'Alles van waarde is weerloos' dichte Lucebert verzuchtend.

We zullen derhalve, om met Nietzsche te spreken, onze waarden moeten herwaarderen.

Maar eerst nog even een zijstap naar onze sector.

De afgelopen 20 jaar is mijn besteedbaar inkomen gestegen met 0,06%, een fractie vergeleken met de economische groei over deze periode. Er zijn echter mensen in onze sector die wel degelijk hebben geprofiteerd van de economische groei. Zo incasseerden in 2018 de directeurs van Paradiso en het FPK respectievelijk een salaris van € 133.000 en € 148.000, een veelvoud van het gemiddeld jaarinkomen van een kunstenaar, nl. € 18.000. Het virus van de zelfverrijking heeft dus ook in onze sector toegeslagen. Wie ontwikkelt een vaccin voor eerlijke en rechtvaardige beloning? Kom maar door met die vaccinatie!

Nu het goede nieuws: velen, klimaatdenkers, schrijvers, wetenschappers en zelfs politici geven aan dat de wereld zich op een kantelpunt bevindt. Een kantelpunt, waarin we fundamenteel anders moeten gaan denken over klimaat, welvaartsverdeling en hoe we met onze dieren omgaan. Ook hét momentum om opnieuw onze waarden te herformuleren, die wij, kunstenaars, toevoegen aan de kwaliteit van leven.

Dat kunstenaars lage gages vragen, komt mede door het loonmatigingsdenken van de laatste decennia. Vinden we onszelf echt zo weinig waard? We horen zo vaak dat er 'geen voldoende budget' is. Overal wordt gedacht vanuit schaarste. Behalve bovenin de toren. Nu de geldkraan onbeperkt open staat, is geld geen schaarstegoed meer. Onthoud dat.

Herwaardeer jezelf. Als na de coronacrisis alles weer kan, zal de druk op onze gages groot worden door het enorme aanbod van muziek richting de podia. Opdrachtgevers zullen de prijzen willen drukken. Musici zullen weer lage gages accepteren, het oude normaal zal weer van voren af aan beginnen. Of niet. Of we bundelen onze krachten. Houden voet bij stuk. Komen op voor wat we waard zijn. Voor onze Bijzondere Toegevoegde Waarde. Een waarde die geherwaardeerd moet worden. Daarom vanaf heden het nieuwe btw-tarief!

Het nieuwe btw-tarief is te bekijken via www.mauritsfondse.nl/btw.

Maurits Fondse is pianist, zanger en songwriter

Vers geperst

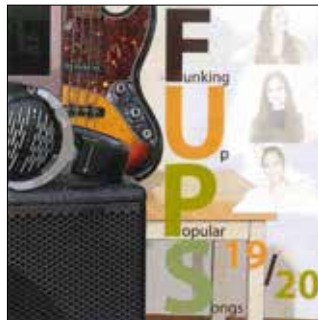
Broken Sun The Lockdown 2020 Broken Sun

Als je maar lang genoeg opgesloten zit moet er uiteindelijk toch iets uit, de wijde wereld in, moet ook gitarist Bart Dietvorst van de band Broken Sun hebben gedacht. The Lockdown is een EP met drie tracks. Dit keer met een wat meer minimalistische bezetting dan het vorige album On. Bart verzorgde de productie en de mix en speelde de gitaren en bas. Op drums Nicky Hustinx en Jason Cooper. G.D. Allen schreef de nummers en deed de vocalen. De uit Melbourne afkomstige zanger zingt in *These four walls* over hoe die op hem afkomen en in *Hands to the sky* over het gemis van een dierbare. Verder kun je nog genieten van het 'swampie' *Rise* als afsluiter. Drie nummers met weer die heerlijke sound ergens tussen americana en countryrock in. En hoor ik daar nou stiekem een klein stukje Gilmour voorbij komen? The Lockdown is te beluisteren op Spotify en iTunes. (P.O.) <https://brokensun.wixsite.com/bro-kensun>

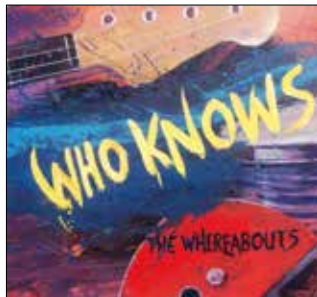
Want2Swing Funky Stones 2020 Flatsharp Productions

Funky Stones is een bigband-vertaling van een aantal Rolling Stones-klassiekers. Het album begint met een laid back-versie van *Start me up*. Het is de arrangeurs gelukt om geheel eigenzinnige versies van dit Stones-repertoire te maken. Dit alles gespeeld door een naar eigen zeggen unieke bezetting van trompetten, trombones, saxofoons, ritme én wel drie vocalisten. De originele nummers zijn vermomd in een funky jasje met een latino sjaal en een op soul getrimde broek met bijpassende schoenen. Mijn favoriet is het nummer *Miss you*, een Randy Crawford sound-a-like met dito soul gezongen. Want2Swing staat erom bekend funky tributes te maken. Eerder namen ze ook nummers van de Beatles op en regelmatig brengt de band haar eigen FUPS-albums uit. Dat staat voor Funking Up Popular Songs. (P.O.) <https://want2swing.nl>

Want2Swing FUPS 19/20 2020 Flatsharp Productions

Funking Up Popular Songs 19/20 is weer een nieuwe editie uit de FUPS-serie van bigband Want2Swing uit Assen. Arrangeur Marco Kerver heeft een aantal hits uit de popmuziek voorzien van een bigband-twist. Bij zijn arrangementen zoekt hij naar overeenkomsten tussen het bigband-idioom en de stijl van de hedendaagse popmuziek. Daarbij is het voor hem belangrijk om muzikanten uit te dagen en tegelijkertijd de luisteraar te boeien. Op dit album staan 10 arrangementen van bekende popartiesten als Shawn Mendes, Billie Eilish en Dua Lipa. Everything I wanted wordt lekker klein gehouden qua uitvoering en gezongen met een mooie blend in de samenzang. Bij *Stuck with you* gaat het dak eraf. Wederom sterke zang wat betreft power, bereik en sound. Dit alles ondersteund door een aanstekelijke ritmesectie die samen met de blazers een funky basis neerzet, kan stuwen waar het nodig is en gas terugneemt als het moet. (P.O.) <https://want2swing.nl>

The Whereabouts Who knows 2020 PIP Records

Wat krijg je als je als band zoveel genres hebt om uit te kiezen? Dan raak je verdwaald in sfeervolle thema's, spacy soundscapes en groovy popjazz. Dat overkwam het trio The Whereabouts. Op hun instrumentale album Who knows horen we welke keuzes ze uiteindelijk hebben gemaakt. In deze muzikale zoektocht neemt gitarist Janos Koolen je mee aan de hand met zijn smaakvolle gitaarthema's. Janos laat zijn veelzijdigheid aan gitaarsounds horen: van clean gespeelde melodieën tot rockabilly slapback groove en muzikale uitpattingen met een fuzzy distortion. Ik hoor de invloed van Bill Frisell en John Scofield. Het nummer Scoville is duidelijk een eerbetoon aan deze gitaarheld. De nummers *Free run* en *Postmodern Charlie* drijven op de funky groovende bas van Lucas Beukers en de swingende drive van drummer Arthur Bont. De drummer weet aan ieder nummer een muzikale invulling te geven. (P.O.) [De mannen zijn te volgen op Facebook en onder andere te beluisteren op Spotify.](https://www.esthervanhees.be/)

Blue Sands Flowers made of clay Eigen beheer

Esther van Hees (zang) en Reindert Kragt (e-bas) vormen samen het duo Blue Sands. Ze kennen elkaar sinds hun studie en schrijven zelf hun arrangementen. Afgelopen oktober hebben ze een vinyl-EP met daarop vier toffe songs uitgebracht. Kragt heeft een cool geluid en swingt als de Blues Brothers. Met zijn virtuoze begeleidings-lines zet Kragt de harmonie én het ritme neer en verrast daarnaast steeds weer met kleine of grotere solistische intermezzi. Alles klinkt alsof het terplekke bedacht is! Zo speelt en melodius heb ik mijn lievelingsinstrument niet vaak horen klinken! Van Hees zingt met haar zwoele wendbare stem melancholieke teksten, die nog lang natintelen in je oren. Met *Jasmin's Mirror* staat er ook een eigen song op, die ze samen met Daan Herweg gecomponeerd heeft. Paul McCartney's *Jenny Wren* kon mij het meeste bekoren. Hier komt het zo heerlijk onaangepaste geluid van Blue Sands ideaal over het voetlicht, zonder dat het respectvolle arrangement iets wegneemt van de intimiteit van de originele song. De twee overige titels komen uit Disneyfilms, wat ze niet minder mooi maakt trouwens. Ook de coverfoto is ongeëvenaard, met veel humoristische verwijzingen naar de flowerpower-tijd. (M.K.) <http://www.esthervanhees.be/>

Esther Aleida Napokania Eigen beheer

De singer-songwriter Esther van Maanen maakt eigenzinnige melodieuze songs. Onder de bandnaam Esther Aleida brengt ze nu de cd Napokania uit. Op dit album nodigt ze ons uit om met haar mee te gaan naar de planeet Napokania. Op haar tiende bezocht ze deze planeet voor het eerst en ondertussen heeft ze er ook al een plattegrond van gemaakt. "Will you be kind if I fail?," vraagt ze in de titelsong. In *High Dive Jump* hoor je experimentele popmuziek die je in een soort trance brengt. Inga Rothammel op de sax soleert en Rocco Romano begeleidt op zijn gitaar behulpzaam ondersteunend en altijd met veel energie. In Van Maanens zeer wendbare stem hoor je veel ingehouden emotie. De teksten sproeien van gedurfd associaties. In *20 dresses* later zit je met haar bij een onzekere verliefdheid zo goed onder woorden te brengen dat je verbaasd terugdenkt aan hoe je dit ooit zelf hebt ervaren. De beste vondst zit voor mij in *The final Curtain*: "Or should I become a teacher/ Hit the blackboard with my worn-out guitar chords." Er zit nog een laatste song verstopt op deze cd. Hierop zingt ze in de taal van haar planeet: backwards! Wat een fantasie. Chapeau mevrouw de burgemeester! (M.K.) www.esthervanhees.be/

Boi Akih Storyteller Bromo 005

Storyteller heet de nieuwe cd van Boi Akih, de band van zangeres Monica Akihary. Vier songtitels (o.a.: *Anin* en *mahina*, wind en vrouw) staan in het Haruku, de taal die men op het gelijknamige Molukse Eiland (rechts van Ambon) spreekt. Akihary's vader komt daar vandaan en deze taal is volgens de linguïsten stervende. Akihary zingt in deze prachtige taal en ik wou dat ik de teksten kon verstaan! Haar Engelse teksten zijn al erg poëtisch namelijk en haar fluwelen stem brengt de exotische woorden verleidelijk over. Maar ze kan nog veel meer: op *Imaginary Journey* begint ze te scatten als Bobby McFerrin, op *Lost Souls* krijgt ze als een horde oerwoudapen en op *Dryland* klinken haar meervoudig opgenomen stemmen als een spacy meditatiekoor. Niels Brouwer heeft alle songs (10) gecomponeerd, elk stuk ademt een zeer eigen sfeer. Hij bespeelt een zevensnarige gitaar met een mooi geluid en een harpgitaar. Dodó Kis verrijkt deze wereldmuziek met het luchtige blaasgeluid van haar blokfluiten. Vooral van haar jazzy improvisaties op de tenor kon ik niet genoeg krijgen. Sekou Dioubate bespeelt een kora (snaarinstrument uit West-Afrika) en maakt daarmee het strandfeest compleet. Op *Japala'a* (passie) heeft hij een ingetogen solo en ontvoert je ver weg naar een tropisch eiland! (M.K.) www.boiakih.com

Tip Jar One lifetime Shine a light records 0172021

Het geluid van de folk-, blues- en countryband Tip Jar op hun vijfde cd klinkt gelikt en van top tot teen Amerikaans. De songs zijn geschreven door de oprichters van Tip Jar: zangeres Arianne Knegt en toetsenist Bart de Win. Halverwege de cd op *Find your way* werd ik gegrepen door de unieke sound van een dobro (resonatorgitaar), briljant bespeeld door B-J Bartmans. Mijn favoriete song is *Amsterdam Rain*: een mooie compositie met een ideale samenklank van stemmen en instrumenten. Naast de warme melancholieke mezzo van Knegt valt hier drummer (en producer) Eric van der Lest op met goed getimede slagen op zijn bekkens. De titelsong *One Lifetime* begint intiem met Harry Hendriks gevoelige gitaarspel en de ideaal harmoniërende stemmen van Knegt en De Win. De klap op de vuurpijl is *Falling Angel*: wat een emotie en wat een zangkwartet, naast Knegt en De Win komen hier Hendriks en singer-songwriter Baer Traa bij. Hoe intiemer de arrangementen hoe beter de loepzuivere stemmen en aansprekende teksten tot hun recht komen. Gelukkig is er nog een echte uitsmijter in *The right words* met daarop een tuba (Harold Spaan) en virtuoze klarinet (Gilad Atzmon). (M.K.) www.tipjar.nl

Chamber9 plays Ellington & Strayhorn AxelHagenMusic 2020 003

Deze dubbel-cd zit boordevol swingende muziek met een verhaal van een bijzondere vriendschap tussen twee grootheden van de jazz. Billy Strayhorn was de pianist in Duke Ellingtons Big-band. Begin daarom met de coda: *Lotus blossom*: een juweel uit de pen van Strayhorn. Ellington heeft er een prachtige opname van gemaakt toen zijn vriend net overleden was en op zijn eigen begrafenis werd diezelfde song gespeeld. Axel Hagen en Olaf Tarenskeen spelen op jazzgitaren, de ene op staal, de ander met nylon snaren. Deze coda bezorgt je kippenvel door het warme intieme geluid. Kleine twee jaar geleden vroeg Hagen, naast Tarenskeen, zangeres Sanna van Vliet, basist Thomas Winter Andersen, drummer Joan Terol Amigó en een strijkkwartet, om zijn nieuwe arrangementen op te nemen. Hagen is een bewonderaar van jazzlegende Rob Pronk en zijn arrangementen doen qua gevarieerdheid en smaak niet onder voor die van zijn grote voorbeeld. Op *Caravan* heeft Amigó een grote solo, op *Warm Valley* hoor je Anderson schitteren. Estela Briceño Mezquita ontroert met haar altvioolsolo in de inleiding van *The Intimacy*. Aan het eind neemt Van Vliet je in de "A"-Train wervelend mee naar Holland. (M.K.)

www.chamber9music.com

Gerben Klein Willink A Warm Breeze Flyin' High Records

Wanneer je *A Warm Breeze* van trompettist Gerben Klein Willink zonder informatie beluistert, zul je een klassieke achtergrond in de muziek vermoeden. Sobere muzikale lijnen, soms van een architectonische eenvoud, uitgevoerd op trompet maar... geblazen met *a warm breeze*. En wanneer we de vergelijking met architectuur zouden doortrekken, dan zie je een gebouw verrijzen waar je heel stil en heel lang naar wil kijken. Als een architect die vasthoudt aan minimalistische, strakke vormen, zo bewijst de maker van dit album zich een bekwaam componist te zijn, die uiterst zorgvuldig omgaat met gekozen thema's. De warm breeze is een blaas-techniek die leidt tot een warme, zachte toon, een techniek die Klein Willink fenomenaal beheerst. En wanneer hij deze loslaat op zijn eigen composities, dan ontstaat een sfeer die werkelijk magisch is. Klein Willink's achtergrond qua opleiding blijkt niet zozeer klassiek maar jazz te zijn en in meerdere stukken vind je dit prettig klinkend terug. Conclusie: of je nou jazz of klassiek liefhebber bent, *A Warm Breeze* is een muzikaal hoogstandje, dat behalve als opname, ook als live-uitvoering (op zowel het jazzpodium als het klassieke podium) een belevenis zal zijn om te ondergaan. (R.H.) <https://www.gerbenkleinwillink.com>

Erik Verwey Trio People Flow Eigen beheer

Diep zittende creativiteit moet en zal een weg tot uiting vinden. En daar is Erik Verwey een mooi voorbeeld van. Na zijn opleiding jazz aan de conservatoria van Utrecht en Den Haag toerde hij met verschillende Nederlandse artiesten en componeerde hij voor hun theaterprogramma's. En daar kun je je creativiteit toch al mooi in kwijt, zou je denken. Die creativiteit stond echter in dienst van anderen, dan wel van hun programma's. Wanneer je zijn debuut-cd *People Flow* hebt gehoord, begrijp je dat dit voor Verwey niet voldoende was. Hij is met zijn trio dermate in staat een eigen klankwereld op te bouwen en een beeldende sfeer neer te zetten, dat een begeleidende rol te summier is voor iemand die zo makkelijk overeind blijft in de hoofdrol. *People Flow* kenmerkt zich door een intelligente benadering van ritmiek en harmonie, zonder dat dit ten koste gaat van luistergemak. Het album is toegankelijk, aangenaam en kent een breed kleurenpalet. Luchtige, frisse nummers wisselen af met sfeervolle langzame, filmische stukken en toch voel je duidelijk eenheid. De aanvulling met flugelhorn en sax in sommige nummers is beslist geen noodzaak om het album boeiend te houden, maar oh, wat klinken ook zij fijn. (R.H.) <https://erik-verwey.squarespace.com>

EyeMan All-Stars Sly Fly Eigen beheer

Tenorsaxofonist Iman Spaargaren is geen onbekende in de Nederlandse jazzscene. Niet verwonderlijk, als we kijken naar zijn staat van dienst: Iman is niet alleen betrokken bij een tiental projecten en bands, zoals onder meer het Starklinneman Quartet, maar doceert saxofoonles en geeft ook workshops. Met Dirk Balhaus op fender, Hendrik Müller op double bass en Efraim Schulz-Wackerbarth op drums en percussie, heeft Iman een ijzersterk team van rasmuzikanten in huis waar ik het graag over wil hebben. Hun net uitgebrachte album met de titel *Sly Fly* is zo gevarieerd, dat het best lastig is om vergelijkingen te maken. Een heerlijk recept is het in ieder geval wel, met een stevige dosis Eddie Harris (Eddie Who? Eddie Harris!), maar ook met samba en seventies grooves (met een scheutje Quincy Jones?) als uitstekende basisingrediënten. Klopt allemaal, en die heerlijke melting pot van stijlen zorgt voor een erg fijne luisterervaring. Je gaat genieten van de muziek bijna vergeten dat we, op het moment dat ik dit schrijf, nog steeds in een hele rare coronatijd leven. Hopelijk gaat dat in ieder geval snel voorbij, want we willen deze All-Stars ook graag live horen spelen. (P.B.) www.imanspaargaren.nl

DE FAVORIETE COMPOSITIE VAN... SVEN ROZIER, JAZZDRUMMER EN COMONIST

'Wel lastig hoor, er zijn zóveel mooie en leuke composities. Maar ik heb er een: *Smile*, van Charlie Chaplin. Daar word ik gewoon vrolijk van. Dat het nummer geschreven is door Chaplin wist ik niet. Als drummer werk ik momenteel mee aan een nieuwe cd (en lp) van saxofonist Alexander Beets. Een album vol ballads, daarom ben ik mij een beetje gaan verdiepen in dat genre. Je hebt wel eens van die periodes, dat je helemaal in een bepaald soort muziek duikt. Zo ontdekte ik dat de muziek van *Smile* uit *Modern Times* komt, een film uit 1936, die ik overigens nog nooit had gezien. Chaplin speelt een zwerver die als fabrieksarbeider helemaal lijf wordt van zijn vervreemdende werk aan de lopende band. Hij schreef de soundtrack van de film en werd daarbij geholpen door arrangeur David Raskin. Chaplin neuriede iets en daar schreef Raskin dan de akkoorden bij. Het was instrumentale filmmuziek. Jaren later schreven twee andere heren, John Turner and Geoffrey Parsons, er een tekst bij. Nat King Cole was de eerste die een vocale versie opnam, in 1954. Achttien jaar na de film dus. Dat is ook de versie waardoor ik het nummer heb leren kennen, als kind al. Het is een tijdloze compositie, alleen coupletjes, geen refrein. 'Smile though your heart is aching/ Smile even though it's breaking'. Die boodschap om altijd te blijven glimlachen, wat er ook gebeurt, spreekt mij erg aan, al luister ik zelden naar teksten. Het is misschien gek voor een drummer, maar ik houd van ballads. Prachtig hoe Nat King Cole zingt en hoe hij fraseert. De melodie blijft best lang op één akkoord hangen, je kunt hem op veel manieren harmoniseren. Er zijn geen drums in te horen, dat zou niet passen, maar ik vind het leuk om een compositie melodisch en harmonisch te begrijpen. Mooie melodietjes wil ik op de piano kunnen spelen, gewoon voor de lol. Er zijn meer mooie uitvoeringen van *Smile*, zoals de instrumentale vertolking door de Franse pianist Jacky Terrasson. Die is in een heel andere maatsoort. Pianist Erik Verwey,

met wie ik wel eens samenspeel, heeft er een geheel eigen arrangement op gemaakt. Boeiend om te merken wat je met zo'n liedje allemaal kunt doen, zowel ritmisch als harmonisch. Zo'n vraag naar je favoriete compositie is een goede aanleiding om nog verder in de geschiedenis van zo'n liedje te duiken en naar bijzondere achtergrondinformatie te zoeken. Grappig om te ontdekken dat de leider van het orkest dat de filmmuziek speelt in *Modern Times* Alfred Newman heet en een oom van Randy Newman is. Ik ben niet zo politiek geëngageerd, maar

het is in deze tijd toch leuk om positief te blijven. Zeker in de geplaagde cultuursector. Ik kom die coronaperiode overigens wel goed door hoor. Ik doe onder meer de communicatie voor Dutch Performers House, erg leuk werk. Dat gaat over projecten voor en door musici. En ik heb een rolletje in de organisatie van het Amersfoort Jazzfestival. Mijn eigen podium ligt stil, maar op de achtergrond wordt er flink gewerkt. Voor als alles weer kan. En ik heb een paar livestreamdingen gedaan. Kortom: dat advies om te blijven glimlachen is aan mij wel besteed, haha.'

Producer raken Dra Smit geeft voorlichting over muziekproducties. Dus over zaken als opnametechniek, rechten, contractvormen, exploitatie etc. Leden van de Ntb/vakgroep Muziek en de VCTN kunnen hem op maandag en dinsdag benaderen met al hun vragen op dit gebied. Veel van de gestelde vragen komen steeds weer terug. Een aantal hiervan beantwoordt hij in deze rubriek.

Eerste Hulp Bij Opnamen

Er komen nogal wat vragen binnen over livestreams die 'op zwart' gaan en content die verwijderd wordt of niet meer te gelde gemaakt kan worden op YouTube, Facebook en andere sociale media, op grond van vermeende inbreuk op rechten. Vraag is wat je daar tegen kan doen.

Dit jaar wordt in Europa nieuwe wetgeving uitgerold op basis van Europese richtlijnen die betrekking hebben op het eenvormig maken van de digitale markt. Dat is de reden dat grote platformen als YouTube, Facebook en Twitch hun gebruiksvoorwaarden al hebben veranderd en strakker gaan optreden tegen inbreuk op auteursrechten. In de praktijk geeft dat nu al problemen bij livestreams en dan met name bij dj-sets en live-uitvoeringen van covers. Hetzelfde geldt als je je dj-set of je coverversie als video on demand aanbiedt op bijvoorbeeld YouTube. Livestreams en andere online content hebben het afgelopen jaar een grote vlucht genomen als middel om fans te benaderen en nieuwe fans binnenboord te halen. Hierdoor komen het op zwart gaan, niet te gelde kunnen maken en inbreukmededelingen steeds vaker voor. Zo zijn op internet veel filmpjes te zien met adviezen om dit te voorkomen. Door bijvoorbeeld in je dj-set een track kort te gebruiken en deze snel af te wisselen met een andere track. Toch helpen dit soort adviezen niet echt, zeker niet op YouTube, Facebook en Twitch. Daar sta je zo op zwart en dan ben je de aandacht van je kijkers/luisteraars kwijt. Ook het coveren van bekende (maar ook onbekende) liedjes in een livestream of als video on demand kan problemen opleveren. Er zijn artiesten die er mee weggelopen en juist groot zijn geworden op die manier. Denk bijvoorbeeld aan Davina Michelle die dat op YouTube deed. Ze verdienen dan zelf niets aan hun films omdat de auteursrechthebbenden die inkomsten krijgen. Maar het gebeurt ook best vaak dat coverversies worden verwijderd. Dit kan zelfs

gebeuren als je een cover officieel hebt gecleared bij de rechthebbenden. De algoritmes en uploadfilters van het platform weten dat dan niet. In dat geval dien je het probleem op te lossen door contact op te nemen met de partijen van wie je de rechten in licentie hebt gekregen. Meestal één of meerdere muziekuitgeverijen. Zij dienen bij het online platform die de copyrightclaim of strike bij je heeft neergelegd aan te geven dat je de rechten wel hebt. Dat is knap irritant dus. Het directe gevaar van deze copyrightperikelen zijn de strenge maatregelen van de onlineplatformen. YouTube bijvoorbeeld kan een zogenaamde copyrightstrike uitdelen. Dat is de reden waarom veel YouTube'ers een inbreukclaim niet durven te betwisten. Want als je dat doet en je verliest, dan krijg je automatisch een strike aan je broek en bij de derde ben je je kanaal kwijt. Er is eigenlijk maar een online platform waar je dit soort problemen kunt voorkomen en dat is MixCloud. Ze hebben voor livestreams wereldwijd de licenties verkregen van grote platenlabels, muziekuitgevers en CBO's op het gebied van auteurs- en naburige rechten, zoals Buma en Sena in Nederland. Hierdoor kun je veilig livestreamen. Met name veel deejays maken hier gebruik van. Je dient wel een betaald account te hebben en er zijn ook andere restricties. Zo mag je bijvoorbeeld niet meer dan drie tracks van een artiest in een livestream gebruiken. Ook worden de livestreams alleen als audiobestand bewaard als music on demand omdat het platform geen licenties heeft voor synchronisatie van beeld en geluid.

Een waarschuwing voor beginnende muzikanten en artiesten

Bookings- en managementcontracten

We komen bij de Kunstenbond/Ntb af en toe schrijnende voorbeelden tegen van clauses en voorwaarden in contracten van zowel Nederlandse als buitenlandse bookings- en managementbureaus. Dit artikel gaat niet in op de ins en outs van dit soort contracten. Zie daarvoor twee eerdere artikelen* in *Muziekwereld* die nog steeds actueel zijn. Dit artikel waarschuwt met name beginnende artiesten/bands voor te vroeg getekende overeenkomsten.

Het eerste wat je je als beginnend artiest/band dient af te vragen, is of je in dit stadium al een boeker of manager nodig hebt. Over het algemeen word je namelijk pas interessant voor boekers en managers als je al naam begint te maken, je zelf al veel optredens hebt geregeld en je al de nodige ervaring hebt. Het is over het algemeen dus niet zo dat een boeker en/of manager je kan helpen met de start van een succesvolle carrière. Je wordt pas aantrekkelijk voor deze partijen op het moment dat je zelf al een deuk in de boter hebt geslagen. Wees dus op je hoede als je in het beginstadium aanbiedingen krijgt.

Wil je toch in zee met een van deze partijen, let dan op het volgende:

1. Contracttermijnen. In de praktijk is een termijn van twee jaar of meer te lang, zeker als er geen tussentijdse opzegmogelijkheid is. Dit is met name van belang als je niet tevreden bent met de prestaties van je wederpartij en dat komt nogal eens voor. Je kunt dan nog beter een contract voor onbepaalde tijd aangaan met een duidelijke op-

zegtermijn. Redelijk is zo tussen de 3 tot 5 maanden, afhankelijk van hoe lang het contract al loopt. Mocht je toch een contract voor langer dan twee jaar accepteren zorg dan in ieder geval voor een proefperiode van een half jaar waarin je eenzijdig kunt opzeggen. Laat ook vastleggen dat je eenzijdig mag opzeggen als bijvoorbeeld een minimaal aantal optredens per jaar niet wordt gehaald en/of er geen platendeal of goede publishingdeal wordt geregeld door de manager. Spreek dus een zogenaamde resultaatsverplichting af. Hoe je dat precies wilt invullen is afhankelijk van wat je in je carrière verwezenlijkt wilt zien binnen de contractperiode of binnen een bepaalde termijn.

2. Kosten doorberekening aan artiest. Het is niet redelijk dat de boeker of manager alle kosten van de artiest voor zijn rekening neemt. Maar het is ook niet redelijk als hij zijn overheadkosten, zoals kantoor- en personeelskosten, doorberekent aan jou. Het komt voor, met name in buitenlandse contracten maar tegenwoor-

dig ook in Nederlandse, dat de artiest een maandelijke bijdrage moet betalen, een soort van abonnement. Hiervan zouden je haren eigenlijk al recht overeind horen te gaan staan, zeker als die maandelijke bijdrage niet wordt verrekend met de toekomstige commissie van de manager/boeker. Ga dus niet akkoord met dit soort voorwaarden. Het is eigenlijk een aanwijzing dat men er geen vertrouwen in heeft dat jij als artiest/band genoeg geld op gaat brengen om een fatsoenlijke boekers/management-fee te garanderen.

3. Boeteclausules zijn zeker als je aan het begin van je carrière staat ook bepaald geen aanrader. Het geeft eigenlijk aan dat er niet op basis van een vertrouwensrelatie wordt gewerkt. Zeker als deze voorwaarden eenzijdig zijn en jij zelf niet ook het recht hebt om een boete neer te leggen bij de boeker/manager onder dezelfde voorwaarden. Niet accepteren dus.

4. Manager met diverse petten op. Het komt steeds meer voor dat het management ook je platenlabel en soms ook je muziekuitgever is. Dit levert een tegenstrijdigheid en verstrengeling van belangen op die jou als artiest niet verder helpen. Een manager hoort jouw belangen te vertegenwoordigen in onderhandelingen met labels en publishers. Dat kan hij niet als hij die rollen ook vervult. Daarbij komt dat je op die

manier na beëindiging van de managementovereenkomst nog steeds aan hem vastzit omdat hij/zij nog steeds je label en/of publisher is.

5. Een sunsetclause regelt hoeveel en hoe lang een manager nog meeverdient na beëindiging van de overeenkomst. Met name in buitenlandse contracten kan dat oplopen van 5 tot 10 jaar na afloop van de overeenkomst. Vuistregel is dat een manager alleen maar recht heeft op 1 jaar extra inkomsten na beëindiging. Dit kan in de vorm van een eenmalige goodwill betaling of in de vorm van een percentage van de opbrengsten binnen het jaar na beëindiging. Dit op voorwaarde dat hij/zij substantieel heeft bijgedragen aan het op een hoger plan tillen van je carrière.

Contracten in de muziekindustrie zijn sowieso ingewikkeld. Laat je dus altijd goed adviseren door een expert voordat je een contract ondertekent. Leden van de vakgroep Ntb van de Kunstenbond kunnen voor advies altijd terecht bij een expert op dit gebied.

* 'Vier valkuilen bij boekingen' van Thomas Baggerman en 'Sleeping with the enemy? - Update bookings- en managementcontracten in de muziek' van Bjorn Schippers. Muziekwereld 4, 2013 te vinden op www.Ntb.nl.

raken Dra Smit

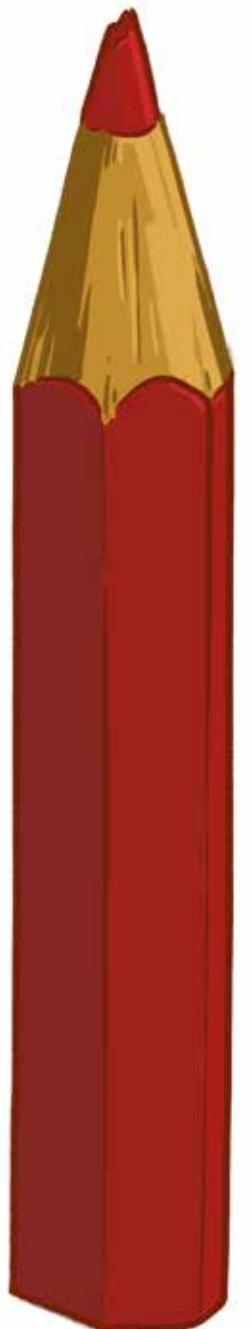

Zoals ieder verkiezingsjaar schrijven wij voor onze leden een samenvatting van de plannen rond kunst, cultuur en media in de belangrijkste verkiezingsprogramma's. Gezien het groot aantal nieuwe partijen hebben wij ons beperkt tot die partijen die volgens de meest recente peilingen op minimaal een zetel in de Tweede Kamer staan. De volgorde hebben wij ontleend aan deze zelfde peilingen.

Net als in voorgaande jaren hebben vooral de linkse en links-liberale partijen (SP, PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren en D66) positieve plannen met de cultuur, terwijl de 'rechtse' partijen vooral meer met minder geld willen doen. Met name PVV en SGP vinden dat de overheid geen of maar een beperkte rol zou moeten vervullen in cultuurbeleid.

Verkiezingen Tweede Kamer 17 maart 2021

In het VVD-verkiezingsprogramma wordt (nadat het punt in 2017 verviel) opnieuw afschaffing van het Thuislopiestelsel bepleit, terwijl Forum voor Democratie (FvD) de 'verplichte bijdragen Buma Stemra en Reprorecht' af wil schaffen. D66, GroenLinks, PvdA en de Partij voor de Dieren besteden positieve aandacht aan het auteursrecht voor met name de makers, vragen om aandacht voor de inkomenspositie van musici, auteurs en artiesten en willen wetgeving op dat punt aanpassen. Ook de SP benoemt specifiek de inkomenspositie van de kunstenaar, maar besteedt in het (relatief korte) verkiezingsprogramma geen expliciete aandacht aan het auteursrecht.

“Cultuur verbindt, inspireert en prikkelt waarbij behoud van erfgoed bijdraagt aan onze Nederlandse identiteit. Ook speelt cultuur een belangrijke rol in de vorm van toerisme. (...) Miljoenen Nederlanders zijn cultureel actief en dragen zo intrinsiek en economisch bij aan een divers, aantrekkelijk leef- en werkklimaat in ons land. Ook het belang van alledaagse cultuur neemt toe. De afgelopen tijd is gebleken hoe belangrijk cultuur voor onze samenleving is. Het verdient dan ook erkenning en waardering. Zoals bijvoorbeeld blijvende aandacht voor muziek.”

De VVD wil “betere en meer evenwichtige regionale spreiding als criterium in de toewijzing van cultuursubsidies en meer middelen voor het behoud en de ontwikkeling van volkscultuur in het Cultuurparticipatiefonds”. “Ook kunnen makers van populaire cultuur zoals musicals, meer gebruikmaken van rijks-subsidies. Ook wordt samenwerking tussen muziekscholen en het onderwijs gestimuleerd, met als doel om blijvend aandacht te houden voor muziekonderwijs.”

Daarnaast wil de VVD een verdere verruiming van de Geefwet “waardoor het aantrekkelijker wordt om culturele ondernemers te ondersteunen”.

De VVD wil “een onderscheidende publieke omroep die zich richt op de kernonderwerpen nieuws, cultuur en educatie en zo reclameluw mogelijk is op landelijk, regionaal en lokaal niveau”. Daarbij wil zij “een einde aan de plicht voor de publieke omroep om programmering te verzorgen voor een vast aantal landelijke tv- en radiozenders. De mogelijkheden om programma’s te verspreiden via eigen kanalen en platforms of die van derden, breiden we uit.”

De VVD wil daarnaast de Thuiskopieheffing afschaffen, maar is van mening dat “makers [wel] recht [moeten blijven] houden op een eerlijke beloning voor hun werk”. (Op welke wijze wordt daarbij niet vermeld.)

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

De PVV vermeldt geen concrete punten rond kunst- en cultuurbeleid. In het hoofdstuk ‘Cultuur’ in het verkiezingsprogramma spreekt de partij zich uit over diverse punten rond (nationale) cultuur, maar niet over kunst- en cultuurbeleid in traditionele zin. Over de publieke omroep stelt het verkiezingsprogramma: “De publieke omroep als vehikel voor het multiculturalisme wordt in zijn geheel afgeschaft.”

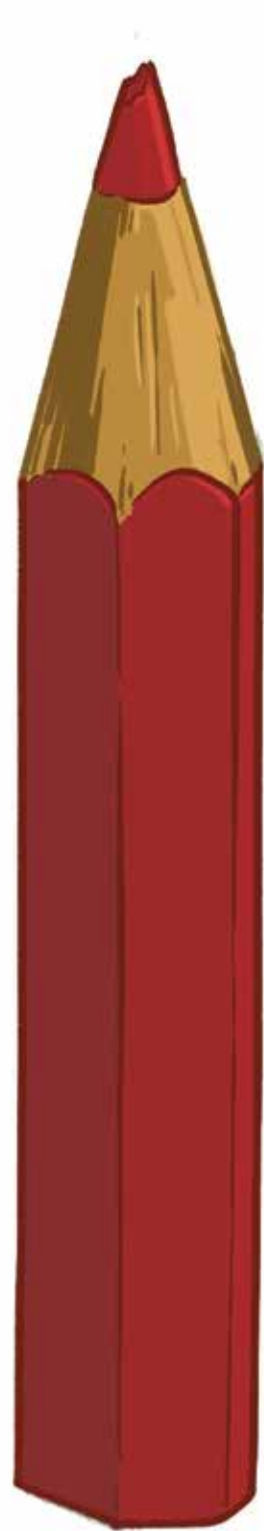

Het CDA benadrukt als gebruikelijk kunstparticipatie en regionale spreiding. Concrete heldere plannen ontbreken. Cultuur noch onderwijs maken deel uit van de 12 speerpunten van het programma. Het CDA noemt een aantal keer het belang van amateurverenigingen en (in de paragraaf over waarden en tradities) de waarde van cultuur en diversiteit, maar koppelt daar weinig concrete voorstellen aan.

Wel heeft het CDA expliciet oog voor de gevolgen van de coronacrisis voor de sector. “Na de crisis zetten wij niet alleen in op een fors economisch herstel. We zorgen er ook voor dat makers, instellingen en gezelschappen in de culturele sector de draad weer op kunnen pakken en de samenleving weer kunnen verrijken, verrassen en vermaken. Een herstelplan voor de hele sector moet zowel de professionals als de amateurverenigingen er bovenop helpen.”

Het CDA wil “een betere regionale spreiding van middelen en voorzieningen voor een volwaardig cultureel aanbod voor professionals en amateurs in het hele land. De huidige nadruk op diversiteit in het aanbod kan niet zonder ook de unieke voorbeelden van de Nederlandse cultuur te beschermen en behouden.”

Over de omroep stelt het CDA: “Wij maken ons sterk voor een pluriform en sterk me-

dialandschap. Buitenlandse mediabedrijven op de Nederlandse markt worden verplicht te investeren in Nederlandse producties. De publieke omroep blijft de basisvoorziening in ons bestel. (...)”

Over het auteursrecht spreekt het CDA zich in het verkiezingsprogramma niet uit.

D66 beschouwt kunst en cultuur als “het fundament van onze beschaving. (...)”

Makers van kunst en cultuur verdienen een betere maatschappelijke positie en meer waardering. Zeker nu de coronacrisis de sector extra kwetsbaar heeft gemaakt. D66 staat voor een herwaardering van de kunst- en cultuursector waarbij de gehele sector wordt betrokken.”

D66 stelt expliciet extra te willen investeren in cultuur. “We investeren in de kunst- en cultuursector. Rijks-subsidies worden verruimd voor alle organisaties. Ook lokale overheden krijgen voldoende geld voor hun cultuurbeleid.” Daarnaast moet “in landelijke culturele fondsen (...) meer ruimte [komen] voor individuele kunstenaars en kleine collectieven.” D66 vindt het huidige subsidiesysteem “te ingewikkeld” en wil het systeem samen met de sector vereenvoudigen.

De partij wil “een investeringsverplichting (...) voor de Nederlandse film en series, zodat de opbrengsten gebruikt kunnen worden om weer nieuwe content te kunnen maken” en wil dat “moderne (pop- en urban) muziek (...) een eigen discipline [wordt] in de Culturele Basisinfrastructuur”.

D66 wil “muziekscholen weer terug in onze samenleving”. En zet in op een sterke positie voor kunstenaars, culturele instellingen en ondernemers: “Kunstenaars in de vrije sector zijn te weinig in beeld. Het ondernemerschap van gesubsidieerde culturele instellingen wordt te weinig gezien. Dat moet anders. Niet alleen investeren we meer, ook wil D66 met betere randvoorwaarden de sector financieel sterker maken. We willen

eerlijkere beloning door te zorgen dat meer geld bij de makers zelf terecht komt.” Ook wil de partij “de mogelijkheden voor collectieve onderhandelingen voor zelfstandig ondernemers [vergroten], om tegenwicht te bieden aan de marktmacht van opdrachtgevers.”

De partij wil “de Fair Practice Code meer prioriteit [geven], bijvoorbeeld bij subsidieaanvragen” en bepleit een verscherping van het Auteurscontractenrecht.

D66 wil daarnaast “hervorming van het Europese Auteursrecht online” en zet daarbij in op “collectief beheer voor online exploitatie”.

De PvdA zet in op “kunst, cultuur en media voor iedereen”. De partij wil “alle kinderen al vroeg in aanraking laten komen met cultuur” en wil “kunst en cultuur letterlijk naar dorpen en wijken [brengen] met projecten zoals De Wijk De Wereld. Hierbij duikt een club van professionele theatermakers, muzikanten en choreografen een wijk in en brengt de buurt samen via kunst en cultuur, om elkaar te ontmoeten en verhalen met elkaar te delen.” Daarbij “is het belangrijk dat de culturele en creatieve sector de diversiteit van de Nederlandse samenleving representeert. Een inclusieve samenleving met gelijke kansen voor iedereen.”

De PvdA zet in op “een ambitieus reddingsplan. Kunst en cultuur worden hard geraakt door de coronacrisis. Zonder ambitieus reddingsplan, dreigt een enorme kaalslag. Daarom is veel meer steun nodig, ook voor (niet-gesubsidieerde) instellingen en voor de makers van kunst en cultuur.”

De partij wil “dat het voor de makers van kunst en cultuur mogelijk wordt om collectief afspraken te maken over vergoedingen en arbeidsvoorwaarden” en wil daarvoor de mededingingswet aanpassen. “De kosten voor de implementatie van de Fair Practice Code worden gedragen door het Rijk en gaan dus niet af van bestaande subsidies.”

Daarnaast wil de PvdA “naleving van de Code Culturele Diversiteit” en wil “alle kinderen in aanraking brengen met kunst en cultuur. Basisschoolleerlingen krijgen de cultuurontdekkingspas. Kinderen uit gezinnen met minder geld krijgen ook altijd de kans om deel te nemen aan culturele activiteiten buiten school.”

“Alle jongeren tot en met 25 jaar krijgen een cultuurkaart met een budget en kortingen voor kunst en cultuur.”

Daarnaast wil de PvdA extra investeren in de publieke omroep en regionale en lokale media, een “fatsoenlijke beloning” voor makers en een heffing voor streamingdiensten. “We willen de buitenproportionele verdienmodellen van bedrijven als Facebook en YouTube inperken en ervoor zorgen dat de makers van creatief materiaal fatsoenlijk worden betaald.” Ook de publieke omroepen moeten “een fatsoenlijk loon” betalen.

Het PvdA-verkiezingsprogramma beschrijft geen plannen rond of visie op het auteursrecht.

“Voor GroenLinks is kunst en cultuur de zuurstof van onze samenleving en economie.” Maar, stelt de partij “de waarde van kunst en cultuur wordt al jarenlang miskend. Na jarenlang rechts bezuinigingsbeleid na de vorige financiële crisis krijgt de culturele sector tijdens de coronacrisis opnieuw een klap. (...) Weer betalen kunstenaars en mensen achter de schermen de rekening. Zonder goed contract, zonder zekerheid, zonder eerlijke beloning. (...) GroenLinks kiest voor investeren in kunst en cultuur.”

De partij zet daarbij in op inclusiviteit en toegankelijkheid. “De verdeling [van het cultuurbudget] wordt inclusiever en eerlijker over Nederlandse regio’s. Er komt meer aandacht voor talentontwikkeling, jonge makers, popmuziek, en culturele broedplaatsen. De vertegenwoordiging van alle groepen in de samenleving wordt versterkt. Het subsidiestelsel wordt overzichtelijker en biedt meer

zekerheid. (...) Donaties aan individuele makers worden aantrekkelijker gemaakt door giften van de inkomstenbelasting aftrekbaar te maken."

Ook zet GroenLinks expliciet in op een eerlijke beloning van makers en andere werkers in de cultuur. "Mensen die werken in de culturele sector verdienen een eerlijke beloning, betere arbeidsvoorwaarden en meer zekerheid. Makers en mensen achter de schermen komen zoveel mogelijk in vaste dienst. Ook de groep die niet in vaste dienst wil of kan werken, bieden we meer sociale en financiële zekerheid. (...) We zetten de Fair Practice Code om in wetgeving en we compenseren de culturele sector hiervoor." "Grote buitenlandse technologiebedrijven zijn belangrijke verspreiders geworden van films en muziek, vaak zonder er zelf in te investeren. Bedrijven die flink verdienen aan het werk van anderen, moeten ook een eerlijke bijdrage leveren aan de makers. We voeren een exploitatieheffing in over de inkomsten van onder meer streamingabonnementen. De opbrengsten komen ten goede aan Nederlandse producties en aan de makers." GroenLinks wil daarnaast "werken aan een modern, korter auteursrecht, dat het vrije internet niet in de weg staat." Hiervan geeft de partij in het programma geen nadere uitwerking.

"Kunst en cultuur zijn geen sluitstuk van de begroting, maar een basis voor onze beschaving. Ze inspireren, houden een spiegel voor en leren ons dingen anders te bekijken. In een beschaafd land hoeven kunstenaars niet in armoede te leven. Daarom willen we eerlijke betaling en sociale zekerheid voor alle makers in de creatieve sectoren. Dat geldt ook voor de muziek, die we steunen met een nationaal investeringsfonds." De SP zet in op een eerlijke betaling van makers: "In een beschaafd land hoeven

kunstenaars geen armoede te lijden. We gaan toezien op een eerlijke betaling en leggen dat vast in een wettelijke code. We lanceren een investeringsfonds ter ondersteuning van kunst- en cultuur, van kunstenaars en muzikanten van Nederlandse bodem. Zo houden we ook de kleine podia open. In creatieve sectoren hebben veel mensen onzekere contracten. Daarom verbeteren we de sociale zekerheid, door een goed pensioen en een collectieve verzekering tegen arbeidsongeschiktheid."

De SP wil dat alle rijksmusea gratis toegankelijk worden en de regionale musea één dag per week gratis toegang verlenen. "Subsidies voor kunst en cultuur komen nu vooral terecht in de Randstad," stelt de partij, "wij willen een betere spreiding van de cultuursubsidies over het land."

"Onze cultuur kent een rijke geschiedenis, die duidelijk verbonden is met onze identiteit. Kunst en cultuur zijn eerst en vooral van en voor de samenleving. De overheid vervult een belangrijke rol als subsidieverstrekker, opdrachtgever en hoeder van ons culturele klimaat en erfgoed. (...) Kunst is ook voor en van iedereen. Het is belangrijk dat er toegankelijk aanbod van kunst en cultuur is, met name voor jongeren. Door amateurkunsten te beoefenen, ontdekken en ontwikkelen zij hun creatieve talenten. Cultuureducatie is een belangrijk onderdeel van hun vorming en verdient een plek in het onderwijs. De coronacrisis heeft de kwetsbaarheden van de culturele sector scherp naar voren gebracht. Het ambitieniveau van de sector is hoog. Tegelijkertijd zien we dat veel zzp'ers tegen zeer lage tarieven werken, dat talentontwikkeling onder druk staat en dat een verschrapping van het culturele aanbod dreigt." De ChristenUnie zet met name in op het kerkelijk erfgoed, op een eerlijke spreiding over het land en op cultuuronderwijs ("Alle kinderen krijgen cultuureducatie. Scholen bepalen zelf op welke wijze zij hier invulling

aan geven") en talentontwikkeling ("Talentontwikkeling als basis voor cultureel klimaat. Broedplekken als culturele podia, kunstvakonderwijs en postacademische instellingen krijgen een centrale plek in het cultuurbeleid").

De ChristenUnie zet in op een eerlijk verdienvermogen voor kunstenaars. "De uitgangspunten van de Fair Practice Code dienen als leidraad voor een gezonde arbeidsmarkt in de culturele sector, zodat iedereen onder eerlijke omstandigheden en tegen een redelijke vergoeding zijn werk kan doen." "Getalenteerde kunstenaars verdienen de kans om een beroepspraktijk op te bouwen. De overheid ondersteunt dit met financieringsvormen als garantieregelingen of revolverende fondsen."

De Partij voor de Dieren zet in op "her-

stel van het hart van een vrije samenleving: een bloeiende kunst- en cultuursector." "In de coronacrisis zijn verkeerde keuzes gemaakt," stelt de PvdD, "er moeten geen miljarden naar fossiele bedrijven, maar meer geld naar de kunst- en cultuursector. De harde bezuinigingen van de afgelopen jaren en de coronacrisis brengen de bestaanszekerheid en de toegankelijkheid van kunst, cultuur en erfgoed in gevaar en moeten dus dringend worden goedgeemaakt."

De PvdD wil dat "het budget voor kunst, cultuur en erfgoed wordt verhoogd om kunst en cultuur voor elke Nederlander toegankelijker te maken: de overheid faciliteert kunst- en culturaanbod in heel Nederland, niet alleen in de Randstad." "De Rijksoverheid stimuleert gemeenten om cultuurparticipatie een vast onderdeel te maken van hun welzijnsbeleid."

"Naast popmuziek hebben andere stijlen van muziek onverminderd ondersteuning nodig. Tussen muziekstijlen hoort daarin een evenredige verdeling te zijn. Dat betekent onder meer een goed podiumbeleid, ruimte voor

alle muziekstijlen binnen de Raad van Cultuur en het Fonds Podiumkunsten, aandacht voor de inkomenspositie van muzikanten en, in samenwerking met het ministerie van Economische Zaken, efficiënte ondersteuning van de exportkracht van de Nederlandse muzieksector."

"Het auteursrecht en het auteurscontractenrecht worden gemoderniseerd om de positie van de makers te versterken. Platforms die geld verdienen aan het aanbod van films en muziek gaan een redelijk deel van hun winst uitkeren aan de rechthebbende makers." "Cultuur- en muziekeducatie krijgen een vaste plek in het lesprogramma van het basis-, voortgezet en middelbaar beroeps- onderwijs. Scholen worden een plek waar verbinding ontstaat tussen wijk, ouders, culturele instellingen, bibliotheken, kunstencentra, musea, verenigingen en podia."

De partij wil "geen verdere bezuiniging op de publieke omroep of de regionale omroepen".

Forum voor Democratie

Het verkiezingsprogramma van FvD bevat geen aparte cultuurparagraaf. Wel zijn er enkele passages gewijd aan cultuur, media en auteursrechtelijke vergoedingen: de partij wil "sanering [van de] publieke omroep." En wil dat "cultuur- en muziekeducatie (...) een vaste plek in het curriculum" krijgen. FvD bepleit daarnaast "afschaffen verplichte bijdragen Buma Stemra, Reprorecht en jaarlijkse KvK-registratie, deze zijn door technische ontwikkelingen achterhaald".

Het verkiezingsprogramma van 50Plus bestaat uit een serie korte beleidspunten. De meest relevante punten betreffende cultuur en media:

- 50Plus wil dat culturele innovatie wordt gestimuleerd.
- De publieke omroep heeft een belangrijke rol die versterkt moet worden. Er [moet] (...) extra geld komen voor een televisiezender gericht op de oudere doelgroep. Ook moeten de lokale omroepen extra ondersteund worden.
- Het reclamebeleid (STER) moet worden aangepast om deze initiatieven te financieren.
- Kunst- en cultuurstellingen/gezelschappen moeten geholpen worden door meer productieopdrachten voor de publieke omroep.
- Kunst- en cultuurstellingen moeten worden gestimuleerd om meer voorstellingen overdag te programmeren.

"Overheidssubsidies zijn bij het in stand houden van monumen-

ten en cultuuruitingen soms noodzakelijk, maar het verwerven van eigen inkomsten moet toch echt voorop staan. Daarbij past ook het stimuleren van slimme manieren om erfgoed te verduurzamen. De SGP vindt het niet meer dan logisch dat de Nederlandse regering bijzonder aandacht heeft voor de Nederlandse taal, historie en cultuur en dat ook laat blijken. Gezonde vaderlandsliefde is een goede zaak."

De partij besteedt geen verdere woorden aan talentontwikkeling, kunstonderwijs, auteursrecht of kunstsubsidies. Wel legt men prioriteit bij erfgoed, monumenten en musea. De SGP zet daarnaast in op een reclamevrije publieke omroep. "De publieke omroep moet zich [daarbij] richten op hoogwaardige, evenwichtige nieuwsvoorziening, verdieping

en cultuur en evenementen van nationaal belang. Schadelijke media-uitingen, waaronder reclame voor overspel, worden verboden." "De wettelijke norm dat amusement en verstrooiing geen eigenstandige functie is van de publieke omroep, moet serieus worden genomen. Om deze reden dient de televisiezender NPO 3 te verdwijnen."

DENK wil "de openbare ruimte dekoloniseren". DENK geeft in zijn verkiezingsprogramma verder geen visie op kunst- en cultuurbeleid of auteursrecht.

JA21 heeft geen programma gepubliceerd, maar presenteert standpunten over onder meer "Kunst en Cultuur" op haar website. De partij zet in op behoud van culturele erfgoed en wil "codes inzake diversiteit en inclusiviteit, convenanten en afspraken die een ander criterium hanteren dan kwaliteit om kunst- en cultuursubsidies toe te kennen, afschaffen." En wil "leerlingen in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs minimaal eenmaal per jaar een Nederlands museum laten bezoeken", "een streep door onhaalbare en zelfs schadelijke eisen, zoals Nederlandse steden willen 'dekoloniseren'" en "bijdragen aan het onderhoud van kerkgebouwen met een monumentale status waarvan het belang van het gebouw verder gaat dan met de bekostiging uit functionele bronnen, zoals kerkelijke activiteiten, kan worden opgebracht." JA21 geeft geen verdere visie op kunst- en cultuurbeleid of auteursrecht.

Overzicht van spraakmakende rechtszaken uit 2020

Kleine juridische kroniek van het muzierecht

tekst: Bjorn Schipper illustratie: Robert Swart

Traditiegetrouw blikken we in deze eerste editie van *Muziekwereld* in de vorm van een kleine juridische kroniek van het muzierecht terug op spraakmakende aan muziek gerelateerde rechtszaken uit het afgelopen kalenderjaar.

Het behoeft geen betoog dat 2020 een bijzonder jaar was. De wereld is sinds maart 2020 volledig in de greep van de COVID-19 pandemie. Met uitzondering van streamingoptredens en voor het publiek zeer beperkt toegankelijke concerten, is sindsdien vrijwel de gehele live entertainmentindustrie tot stilstand gekomen. Het rechtsbedrijf gaat evenwel gewoon door, met of zonder COVID-19. In 2020 waren het vooral hogere rechters die enkele voor de muzieksector interessante uitspraken deden. De selectie van deze uitspraken is op basis van dezelfde uitgangspunten als voorgaande edities gemaakt.

Beëindiging lidmaatschap Webcasting

Op 13 februari 2020 oordeelde de kantonrechter in Noord-Holland¹ langs de lijnen van het consumentenrecht dat een hobbyist-radiomaker zijn met Webcasting op afstand gesloten overeenkomst tot het verrichten van diensten in de vorm van verlening van muzierechten voor online radiostations zonder opgave van redenen kon beëindigen. Er was geen sprake van bedrijfsmatig handelen waardoor deze hobbyist-radiomaker als een consument gezien kan worden en als zodanig een beroep kan doen op de wettelijke bescherming van het consumentenrecht. Nu Webcasting verzuimd heeft deze hobbyist-radiomaker te informeren over zijn wettelijke ontbindingsrecht, kan hij zijn overeenkomst met Webcasting binnen een met 12

maanden verlengde termijn beëindigen. De hobbyist-radiomaker hoeft de factuur van Webcasting niet te betalen.

VESTIVAL

De rechtbank in Den Haag² overweegt dat het beeldmerk VESTIVAL behoorlijk beschrijvend voor een festival is, maar dat de afwijkende beginletter ‘V’ toch een zeker onderscheidend vermogen met zich meebrengt. Het gebruik van het logo ‘Velvet Villains’ voor evenementen kan bij het publiek gevaar voor verwarring veroorzaken en maakt daarmee inbreuk op het beeldmerk VESTIVAL. Vanwege eerdere buitengerechtelijke ontbinding van de overdracht van merkrechten aan de eisende partij kan de rechter evenwel geen inbreukverbod toewijzen, maar slechts een gebod tot het afleggen van rekening en verantwoording. Die gegevens zijn nodig om een eventuele schadevergoeding vast te kunnen stellen. De op het databankrecht gebaseerde vordering tot overdracht van de Facebook-account van het evenement wordt afgewezen nu volgens de rechtbank onvoldoende onderbouwd is waarom de verzameling volgers van het Facebook-account als databank kwalificeert. Al met al een uitspraak van de bodemrechter die gedeeltelijk in lijn is met de uitkomst van een eerder kort geding³ en een executiegeschil⁴ in deze ‘familietwist’.

Auteursrechtelijke bescherming StrandstoelXXL

Terwijl het festivalseizoen van 2020 vanwege de coronapandemie reeds van de baan was, kende de kantonrechter in Rotterdam auteursrechtelijke bescherming toe aan de vormgeving van de op festivals populaire StrandstoelXXL (een ontmoetingsplek om te loungen of chillen in de vorm van een strandbank met een extreem uitgetrokken breedte). De rechter oordeelt dat de strandstoel van gedaagde te zeer lijkt op het uiterlijk van de StrandstoelXXL op grond waarvan sprake is van auteursrechtinbreuk⁵.

Evenementenverzekering met pandemie dekking

Dat het vastleggen van afspraken in e-mailverkeer belangrijk is, bewijst de uitspraak van de voorzieningenrechter in Amsterdam⁶ van 29 juni 2020 in het door ID&T aangespannen kort geding tegen een aantal verzekeraars. ID&T stelt dat zij tijdig een evenementenverzekering voor haar evenementen in 2020 had afgesloten met inbegrip van een pandemie dekking. Bij annulering van een evenement vanwege overmacht als gevolg van een pandemie zou op basis van die dekking aan ID&T uitgekeerd moeten worden. De verzekeraars weigerden pandemie dekking aan ID&T met het argument dat partijen weliswaar onderhandeld hadden over een nieuwe evenementenverzekering voor de evenementen van ID&T in 2020, maar dat hiervoor nog geen overeenkomst tot stand was gekomen. De verzekeraars

meenden dat zij de pandemie dekking alsnog uit hun eerdere verzekeringsvoorstellen mochten halen. De rechter oordeelde evenwel dat op basis van het gewisselde e-mailverkeer wel degelijk reeds een overeenkomst tot stand was gekomen, met inbegrip van de pandemie dekking. Daarmee bleek ID&T alsnog (deels) gedekt tegen de coronapandemie.

Sprookjesmuziek

Het gerechtshof in Amsterdam⁷ besliste op 14 juli 2020 dat Buma de geïncasseerde gelden uit hoofde van het gebruik van sprookjesmuziek in de pretparken de Efteling en Toverland op basis van het daadwerkelijke muziekgebruik had moeten verdelen. Door dit niet op deze manier te doen schiet Buma met haar afrekening toerekenbaar tekort in de nakoming van de exploitatieovereenkomst met de muzikant. De eerdere uitspraak van de rechtbank⁸ is hiermee vernietigd.

Lolly-opname

De Hoge Raad vernietigde op 17 juli 2020 in cassatie⁹ de eerdere uitspraak van het gerechtshof in Den Haag in de gerucht makende zaak over het gebruik¹⁰ van de Lolly-opname als achtergrondmuziek in Tel Sell-programma’s. De Hoge Raad oordeelt dat het vaststellen van de billijke vergoeding voor secundaire openbaarmaking van commerciële fonogrammen exclusief aan

Sena is voorbehouden. De bevoegdheid van Sena ziet daarmee niet alleen toe op inning en verdeling van deze billijke vergoeding, maar ook de vaststelling ervan. Het Gerechtshof ging daarmee ten onrechte uit van de contractueel tussen AMP en Tel Sell overeengekomen vergoeding voor de uitzending van de Lolly-opname tijdens homeshopping programma's.

Billijke vergoeding voor Amerikanen

De Europese rechter¹¹ oordeelde op 8 september 2020 in een procedure tussen de Ierse naburige rechtenorganisaties RAAP (artiesten) en PPI (producenten) over de repartitie van billijke vergoedingen aan uitvoerende kunstenaars van buiten de Europese Economische Ruimte (EER). Volgens de Europese rechter mogen op grond van de huidige Europese wetgeving geen beper-

kingen aan nabuurrechthebbenden van buiten de EER worden gesteld en kunnen ook zij aanspraak maken op een billijke vergoeding. Naar aanleiding van deze uitspraak heeft onze wetgever de Wet naburige rechten (razendsnel) aangepast op grond waarvan per 1 januari 2021 nu (bijvoorbeeld) ook Amerikaanse rechthebbenden aanspraak kunnen maken op een billijke vergoeding bij Sena. Een aantal landen in Europa, waaronder Nederland, heeft inmiddels initiatief ondernomen om de materiële wederkerigheid op basis waarvan Amerikaanse rechthebbenden werden uitgesloten van incasso en repartitie van de billijke vergoeding, op Europees niveau te verankeren. Dit kan tot gevolg hebben dat het effect van deze uitspraak straks weer wordt geneutraliseerd.

- ingezonden mededeling -

DUTCH - JAZZ elke zondag **22:00 / 23:00** op **Sublime FM**

foto : Frank de Graaffoto : Roland van Tulder

DUTCH-JAZZ

Hét radioprogramma waar de Nederlandse jazz centraal staat met Rolf Delfos en Bart Wirtz

Sena **SUBLIME** **FM**

pagina 28

Muziekwereld nr. 1 - 2021

At source boekenonderzoek

Op 10 september 2020 veroordeelde de voorzieningenrechter in Amsterdam¹² platenlabel Sony Music NL wegens inbreuk op de naburige rechten van Left Lane, het eigen platenlabel van de artiest Mr. Probz, bekend van zijn hitsingle *Waves*. Tussen partijen was een geschil ontstaan over de inhoud van de royaltyafrekeningen door Sony Music NL uit hoofde van de verschillende exploitatieovereenkomsten, waaronder een licentieovereenkomst voor *Waves* en een remix daarvan. Left Lane heeft deze exploitatieovereenkomsten wegens wanprestatie buitengerechtelijk ontbonden. Voor digitale exploitatie van de opnamen was tussen partijen overeengekomen dat ‘at source’ zou worden afgerekend. De rechter oordeelt in kort geding dat de exploitatierechten op de opnamen terugvallen

aan Left Lane en dat de voortgezette exploitatie daarvan door Sony Music NL inbreuk op de rechten van Left Lane maakt. Naar het oordeel van de rechter zijn niet alle royaltyvergoedingen verantwoord en afgerekend en is het aan Sony Music NL om daar middels een boekenonderzoek aanvullende rekening en verantwoording over af te leggen. Dit boekenonderzoek moet vanwege genoemde ‘at source’ afrekengrondslag betrekking hebben op alle onderliggende informatie over de wereldwijde exploitatie van de opnamen van Left Lane.

Atresmedia: geen billijke vergoeding voor fonogram in audiovisueel werk

De Europese rechter¹³ oordeelde op 18 november 2020 in de zaak tussen de Spaanse tv-exploitant Atresmedia

- ingezonden mededeling -

Nederlands Fluit Genootschap
Vereniging voor fluitisten in Nederland en Vlaanderen

- Voor alle fluitisten: amateurs, studenten en beroepsfluitisten, docerend en uitvoerend
- 4x per jaar tijdschrift FLUIT
- Activiteiten voor fluitisten: Workshops, Masterclasses, Lezingen, Beurzen van fluiten en fluitmuziek
- Ledenkorting op cd's en NFG-activiteiten
- Nieuwe leden ontvangen een gratis NFG-cd

Informatie en aanmelden:
www.nfg-fluit.nl – info@nfg-fluit.nl

Nederlands Fluit Genootschap – Postbus 75830, 1070 AV Amsterdam

www.ntb.nl

pagina 29

en de Spaanse naburige rechtenorganisaties AGEDI en AIE dat geen nabuurrechtelijke billijke vergoeding verschuldigd is voor het gebruik van een fonogram (geluidsopname) in een audiovisueel werk. Is een geluidsopname eenmaal in een audiovisuele productie verwerkt, dan is volgens de rechter in nabuurrechtelijke zin geen sprake (meer) van een ‘fonogram’ maar van een audiovisuele opname. De geluidsopname verliest daarmee als het ware zijn status als fonogram. Deze uitspraak heeft tot gevolg dat Sena niet (langer) gerechtigd is tot incassering van een billijke vergoeding voor deze vorm van exploitatie van geluidsopnamen.

Tomorrowland

De Europese rechter deed op 25 november 2020¹⁴ uitspraak in de zaak tussen SABAM en Weareone cs., de Belgische organisator van het dancefestival Tomorrowland. Een collectieve beheersorganisatie met een feitelijk monopolie zoals SABAM maakt geen misbruik van machtspositie door toepassing van een tarief gebaseerd op de recette van een muziekevenement zonder aftrek van alle kosten die geen verband met de muziek houden. Daarbij mag gebruik worden gemaakt van een forfaitair tariefsysteem in schijven ter bepaling van het feitelijk gebruikte aandeel beschermd muziekrepertoire, mits er geen andere methode bestaat waarmee het muziekgebruik op een nauwkeuriger wijze kan worden geïdentificeerd en gekwantificeerd. Het is nu aan de Belgische feitenrechter om vast te stellen welke niet-muzikale kosten mogelijk van de recette van een muziekevenement afgetrokken kunnen worden en of er muziekherkenningstechnieken beschikbaar zijn die

nauwkeuriger zijn dan het forfaitaire schijventarief van SABAM.

Werknemer moet auteursrechtgelden terugbetalen

Op 24 december 2020 deed de kantonrechter in Noord-Holland¹⁵ uitspraak in een zaak tussen muziekstudio SI Music en een werknemer die als sound engineer bij de muziekstudio werkt en daarbij in opdracht van SI Music muziekwerken maakt (en had gemaakt). De werkgever vorderde in deze procedure terugbetaling van de door de werknemer van BUMA/STEMRA ontvangen auteursrechtgelden, met inbegrip van de oudedagsvoorziening die via een speciale regeling van BUMA/STEMRA was opgebouwd. Aan de hand van de inhoud van de arbeidsovereenkomst en het werkgeversauteursrecht overweegt de kantonrechter dat alle auteursrechten op de door de werknemer gemaakte muziekwerken en daaruit voortvloeiende inkomsten rechtens aan de werkgever toekomen. De aanspraak van de werknemer op een aanvullende billijke vergoeding op grond van de reflexwerking van het auteurscontractenrecht wijst de kantonrechter af. Het werkgeversauteursrecht heeft tot gevolg dat niet de werknemer als feitelijke maker maar de werkgever als de oorspronkelijk auteursrechthebbende op de muziekwerken aan te merken is. Daarmee komt de werknemer geen beroep toe op (de reflexwerking van) het auteurscontractenrecht. De werknemer wordt veroordeeld tot terugbetaling van de reeds door hem ontvangen auteursrechtgelden en oudedagsvoorziening van BUMA/STEMRA.

Bjorn Schipper is advocaat en oprichter van Schipper Legal in Amsterdam.

1. Ktr. Rb. Noord-Holland, IEF 19020 (*Webcasting/X*).
2. Rb. Den Haag 4 maart 2020, IEF 19066 (*Eiser/Havensluis*).
3. Vزر. Rb. Den Haag 7 maart 2018, IEF 17545 (*Eiser/Havensluis*).
4. Vزر. Rb. Den Haag 8 juni 2018, IEF 17762 (*Eiser/Havensluis*).
5. Ktr. Rb. Rotterdam 10 april 2020, IEF 19144 (*Studio in de maak/Je Zusje*); auteur is als advocaat van Studio in de maak betrokken bij deze zaak.
6. Vزر. Rb. Amsterdam, 29 juni 2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:3766 (*ID&T/Verzekeraars*).
7. Hof Amsterdam 14 juli 2000, IEF 19321 (*Muziekauteur/Buma*).
8. Rb. Amsterdam 21 februari 2018, IEF 17520 (*Muziekauteur/Buma*).

9. HR 17 juli 2020, IEF 19331 en AMI 2020/5, m.nt. R. van Dongen (*AMP/SENA, RTL*).
10. Gerechtshof Den Haag 12 maart 2019, IEF 18397 (*SENA, RTL/AMP*).
11. HvJEU 8 september 2020, zaak C-265/19, IEF 1947 (*RAAP-PPJ*).
12. Vزر. Rb. Amsterdam 10 september 2020, IEF 19503 (*Left Lane/Sony Music NL*).
13. HvJEU 18 november 2020, zaak C-147/19, IEF 19610 (*Atresmedia*), met commentaren van Maarten Russchen, 'Muziek in audio-visuele productie is geen fonogram', IEF 19619, en Ronald Wigman, 'Dreun voor Sena', IEF 19622.
14. HvJEU 25 november 2020, zaak C-372/19 (*SABAM/Weareone cs.*).
15. Ktr. Rb. Noord-Holland 24 december 2020, IEF 19736 (*SI Music/X*).

MiMM lanceert *Private Kitchen*

Begin januari ging de eerste editie van *Private Kitchen* live, het online magazine over de Nederlandse mediamuziek en haar componisten. De redactie en productie van het online magazine liggen bij Muziekinstituut MultiMedia (MiMM), in samenwerking met promotor van filmtalent ShortCutz Amsterdam.

De eerste editie centreert rond filmmuziek en bevat onder meer een talkshow met Han Otten en Maurits Overdulve over hun muziek voor de internationale speelfilm 'Marionette'. Verder bevat het magazine een video-interview met Jorrit Kleijnen vanuit zijn studio, een videocall met Vidjay Beerepoot over zijn inmiddels tienjarige carrière in Hollywood en een column van de gerenommeerde Engelse componist Chris Smith.

Private Kitchen verschijnt maandelijks met als eerste vijf thema's: Film, Identity, Games, Interactive Sound Art en Theatre. Het magazine is Engelstalig omdat de Nederlandse componisten ook op een internationaal podium actief zijn. *Private Kitchen* wordt financieel ondersteund door BUMA Music in Motion en Sena Performers, en gefaciliteerd door Splendor Amsterdam (locatie).

Het magazine is te vinden via www.privatekitchen.nl

Uitstel verantwoordingsdatum Investeringsfonds Muziek

Auteurs (en uitgevers) die een bijdrage kregen toegekend uit het Investeringsfonds Muziek van BUMA/STEMRA krijgen langer de tijd hun project uit te voeren en te verantwoorden. De uiterlijke rapportagedatum van 1 juli voor alle ontvangers van de werkbijdrage is als gevolg van de aanhoudende COVID-19-maatregelen, mede op verzoek van onder meer VCTN en de collega-beroepsorganisaties, uitgesteld tot 1 november 2021.

VCTN-congres op 26 mei

Het congres van VCTN zal dit

jaar (indien de situatie en overheidsmaatregelen het toelaten) plaatsvinden op woensdag 26 mei, voorafgaand aan de jaarvergadering van vakgroep Muziek/Ntb op dezelfde datum. Locatie en tijd zullen nader worden bekend gemaakt.

Voorlopige agenda:

1. Opening
2. Notulen
3. Verantwoording en verslag over congresperiode
4. Jaarrekening
5. Bestuursverkiezing *
6. Rondvraag en sluiting

* Het bestuur en het bestuur van Ntb/vakgroep Muziek zullen kandidaten stellen voor de bestuurszetels. Ook de leden kunnen voor de daartoe bestemde bestuurszetels kandidaten stellen.

Mail ons uw BUMA/STEMRA-nummer!

Mail ons uw BUMA/STEMRA-nummer! Leden van Kunstenbond en Ntb/vakgroep Muziek die (tevens) actief zijn als muziek-auteur zijn aangesloten bij de VCTN. Voor 'erkenning' van de VCTN vraagt BUMA/STEMRA ons (jaarlijks) een ledenlijst met BUMA/STEMRA-nummers van de leden aan te leveren aan een onafhankelijke instantie, die deze gegevens vertrouwelijk zal behandelen. Wij vragen onze leden, voor zover zij dat nog niet gedaan hebben, ons daartoe hun 7-cijferige (!) BUMA/STEMRA-relatienummer te mailen en onze inzet voor een sterkere positie voor auteurs en een beter BUMA/STEMRA te steunen.

Belastingen zijn vervelend, tijdrovend en duur. Herkenbaar?

Als afgestudeerde muzikanten liepen wij al snel tegen een probleem aan: het ondernemerschap en alles wat daarbij komt kijken. Enorm interessant, maar wat komt er veel op je af. We wilden graag een snelle oplossing!

Natuurlijk waren die oplossingen wel te vinden: een dure accountant, belastingadviseur of ingewikkelde boekhoudpakketten. Dat moest anders vonden wij en vanuit deze gedachte is EZ Boekhouding ontstaan. Wij bieden onder meer een softwarepakket aan met oog voor de creatieve sector.

Software (automatische) belastingaangiften
Als jij facturen maakt, bonnetjes bewaart en deze invoert in ons systeem, dan kun je direct daarna belastingaangiften doen. Onze website rekent alles voor je uit zodat jij altijd de juiste gegevens aan de belastingdienst aanlevert. Je kunt het echt kopiëren en plakken, het scherm ziet er zelfs hetzelfde uit. Het spreekwoordelijke kind kan de was doen.

Jaarrapportage
Krijg je belastingcontrole? Geen stress want met onze software heb je snel een overzicht in handen. Met slechts een druk op de knop genereert de software een pdf-bestand met alle relevante informatie voor de belastingdienst. Een van onze klanten kreeg bezoek van de belastingdienst en de belastinginspecteur was zeer tevreden over het jaaroverzicht dat hem werd voorgelegd. Dit allemaal omdat

stress want met onze software heb je snel een overzicht in handen. Met slechts een druk op de knop genereert de software een pdf-bestand met alle relevante informatie voor de belasting-

dienst. Een van onze klanten kreeg bezoek van de belastingdienst en de belastinginspecteur was zeer tevreden over het jaaroverzicht dat hem werd voorgelegd. Dit allemaal omdat

hij in een mum van tijd een pdf-bestand kon downloaden met alle relevante informatie voor de belastingdienst.

Europaproof
Heb je een factuur voor een workshop aan particulieren naar Duitsland gestuurd, een optreden gedaan in België of je eigen concert georganiseerd in Luxemburg? Onze website zet alles in de btw- én ICP-aangifte op de juiste plek en vertelt wat je moet doen. Zo heb je jouw eigen digitale boekhouder!

Wereldproof
Zoek je echt de grenzen op en speel je bijvoorbeeld in Azië, Amerika of andere continenten? Ook dan is onze website de rots in de branding omdat je hier niet je hoofd over hoeft te breken, dat doet onze software voor je. Waar je ook speelt, workshops geeft of componeert, alles komt op de juiste plaats in de aangifte terecht.

Diensten
De ervaring heeft ons geleerd dat sommige zzp'ers het fijn vinden om toch een professional in de arm te nemen. Dat kan bij ons natuurlijk ook, al zullen we toch altijd aansturen op zoveel mogelijk zelfstandigheid. Wij vinden het namelijk belangrijk dat iedere ondernemer zoveel mogelijk snapt van de juridische en belastingaspecten van zijn of haar eigen onderneming. Gebruik je onze software en wil je dat één van onze belastingadviseurs met je meekijkt? Dit kan dan tegen een zeer gereduceerd tarief omdat je een abonnement hebt. Voor de actuele prijzen kun je kijken op ezboekhouding.nl/ezntb

Aangiften laten doen
Heb je de tijd niet? Of wil je gewoon iemand die alles voor je doet? Dat kan natuurlijk ook! Je kunt de belastingaangiften door één van onze belastingadviseurs laten verzorgen. We werken met een vast tarief omdat we zelf ook niet van vervelende verrassingen houden (lees: te hoge rekeningen). Vanaf € 199 excl. btw doen wij inkomstenbelastingaangifte voor je en ontvang je een jaarrapport dat voldoet aan onze strenge kwaliteitseisen. Zo weet je zeker dat je goed zit!

Prijzen
Ntb-leden hebben voordeel! Als Ntb-lid krijg je voordeligere tarieven. Op onze software krijg je 20% korting. Zo betaal je voor het goedkoopste pakket slechts € 10,40 excl. btw per maand en voor het duurste pakket € 16 excl. btw per maand.

Bekijk alle mogelijkheden en voorwaarden op: www.ezboekhouding.nl/ezntb

Heeft U speelproblemen, vermoeidheidsklachten of pijn?

Dispokinesis = het vrij kunnen beschikken over houding en beweging. Ontwikkeld door een musicus voor musici.

Meer informatie:
Dianne Bolte, Dispokinesispraktijk:
tel. 026 445 34 84
Zie ook: www.dispokinesis.nl

Let op:

Ntb/Kunstenbond-leden kunnen hun cd/muziekproductie laten recenseren in dit magazine. Stuur je cd/muziekproductie en bio naar de Ntb/Kunstenbond, t.a.v. R. Smit, Oostenburgervoorstraat 152, 1018 MR Amsterdam (rakendrasmit@kunstenbond.nl). Releases van cd's/muziekproducties die met steun van het fonds tot stand zijn gekomen worden besproken op de website van Dutch Performers House, mailadres: www.dutchperformershouse.nl

OVER ALLE GEVOLGEN VAN OVERBELASTING

MUZIEKENZORG.NL

Schipper legal:

mr. Bjorn Schipper is een ervaren entertainment advocaat en oprichter van **SCHIPPER LEGAL** in Amsterdam. Een intakegesprek van een half uur is gratis. Voor leden van de Ntb geldt een gereduceerd uurtarief van euro 150,= (exclusief btw en externe kosten). Voor procederen geldt een urenmaximum van 50 uur tegen het genoemde gereduceerde uurtarief. Het normale (basis)uurtarief is euro 200,= (exclusief btw en externe kosten) en geldt bij procedures vanaf 50 uur.

SCHIPPER LEGAL:		
mr. Bjorn Schipper	m +31619610500	e bjorn@schipperlegal.nl
Postbus 36424	f +31208908580	w www.schipperlegal.nl
1020 MK Amsterdam		tw @bjornschipper

Tarieven en salarissen

Vanwege de vele vragen die wij van leden krijgen over de gebruikelijke tarieven in de sector doet de Ntb ieder jaar onderzoek onder zijn leden naar door hen gehanteerde tarieven. Op basis hiervan publiceert de Ntb elk jaar een tarievenlijst. Deze tarieven zijn gemiddelden en vertegenwoordigen dan ook geen voorschrift. Ook zijn zij niet in alle gevallen representatief. Alle tarieven zijn, tenzij anders vermeld, bruto per persoon en exclusief eventuele reis- en verblijfkosten en btw. Voor ieder vermeld bedrag geldt dat er géén afkoop van auteurs- en/of naburige rechten plaatsvindt.

DIRIGENTEN

A Amateur-a-capellakoren
B Amateuroratorium, -opera, -operette, -musicalverenigingen, afhankelijk van aantal koorleden:

- Tot 50: ad A € 5121 ad B € 7668
- Boven 50: € 6388 € 8951

Brutojaargedragen bij een wekelijkse repetitie van 2 uur (excl. vastgestelde vakanties)

- Toeslag per concert € 756

Uurtarief dirigenten die als zelfstandige werken:

- Tot 50: ad A: € 78 ad B: € 116
- Boven 50: € 94 € 133

- Toeslag per concert voor zelfstandige dirigenten: € 948

Kinderkoren

- onafhankelijk van het aantal koorleden: € 2434

- Toeslag per concert: € 428

Brutojaargedragen bij een wekelijkse repetitie van 1 uur

- Uurtarief zelfstandige dirigenten: € 74

- Toeslag per concert voor zelfstandige dirigenten: € 536

– Amateurorkest, -harmonie, -fanfare, -brassband

- onafhankelijk van het aantal orkestleden: € 7668

- Toeslag per concert/concours: € 774

Brutojaargedragen bij een wekelijkse repetitie van 2 uur (excl. vastgestelde vakanties)

• Uurtarief dirigenten die als zelfstandige werken: € 116

- Toeslag per concert voor zelfstandige dirigenten: € 969

REPETITOREN

– Amateur-a-capellakoren

- Tot 50 koorleden € 121
- Boven 50 leden € 155

Bruto per repetitie van max. 3 uur

– Amateuroratorium, -opera, -operette en -musicalverenigingen

- Tot 100 leden € 171
- Boven 100 leden € 237

Bruto per repetitie van max. 3 uur

– Kinderkoren

- Onafhankelijk van aantal leden € 82

SOLISTEN

Solisten bij de BIS-gezelschappen

De solisten bij de BIS-gezelschappen zullen over het algemeen hun agent laten bemiddelen. De tarieven variëren en liggen hoger dan de tarieven voor de kleinere gezelschappen.

– Operasolisten bij kleinere gezelschappen

- Uurtarief € 66
- Repetitie van max. 3 uur € 198
- Voorstelling € 527

– Solisten overig

- Voorstelling € 923
- (generale) repetities van max. 3 uur € 198

REPLAÇANTEN

– Remplaçanten orkesten buiten de BIS

- Repetitie van max. 3 uur € 152
- concert € 304
- uurtarief € 51

Remplaçanten

Voor payrollovereenkomsten geldt vanaf 1 januari 2020 dat payrollers dezelfde arbeidsvoorwaarden en rechtspositie dienen te krijgen als werknemers in dienst van de inlener. In de kunst- en cultuursector wordt vaak gebruikgemaakt van payrollers. Daaronder vallen ook de remplaçanten voor alle Nederlandse orkesten en voor het Groot Omroepkoor.

De Kunstenbond, FNV klassieke muziek, de werkgevers van remplaçanten voor orkesten en het GOK hebben afspraken gemaakt over de toepassing van de Wet arbeidsmarkt in balans per 1 april 2020. Vanaf dat moment worden de tarieven voor remplaçanten aangepast en is de cao remplaçanten Nederlandse Orkesten van toepassing.

Wij verwijzen graag naar de cao voor de exacte tarieven; informatie is ook te vinden via www.ntb.nl en www.kunstenbond.nl

Koorzangers DNO

De koorzangers van de Nationale Opera krijgen vanaf januari 2021 arbeidscontracten aangeboden, waarbij ze onder de cao-NO&B vallen en gelijk getrokken worden aan de zangers in vaste dienst. Voor deze arbeids-overeenkomsten verwijzen wij naar de van toepassing zijnde cao.

KOORZANGERS

Koorzangers voor kleinere koren en ensembles

- Uurtarief € 51
- Repetitie van max. 3 uur € 152
- Concert € 304

STUDENTEN

De tarieven voor studenten sluiten aan op de gangbare tarieven in de sector. Waarbij opgemerkt wordt dat een student, die professioneel ingezet wordt in bv. een koor of orkest, hetzelfde verdient als zijn afgestudeerde collega's.

OPERETTE, OPERA, MUSICAL/MUZEKTHEATER (niet gesubsidieerde gezelschappen)

Musical/Muziektheater Orkestmuziek

- Voorstelling € 304
- Repetitie van max. 3 uur € 152

WEEK-ENGAGEMENTEN OP CRUISESCHEPEN E.D.

- Vijf dagen € 1115
- Zes dagen € 1267

Dit is exclusief kost en inwoning!

DAGOPTREDENS MUSICI KAMERMUZEK

- Concert € 461

DAGOPTREDENS JAZZMUSICI

- Dagoptreden € 265

(overeenkomstig de door Sena Performers voorgenomen en NORMA gehanteerde minimum-gages)

DAGOPTREDENS MUSICI WERELDMUZEK, POP, ENTERTAINMENT

- Dagoptreden € 265

(overeenkomstig de door Sena Performers voorgenomen en NORMA gehanteerde minimum-gages)

TARIEVEN STUDIO sessie-musici

- per dagdeel, 4 uur incl. pauze) € 263

Geen afkoop van auteurs/naburige rechten.

COMPONISTEN

Informatie over componistentarieven is op aanvraag te verkrijgen bij het Ntb-secretariaat of te downloaden via www.ntb.nl.

PRIVÉDOCENTEN

- Minimumtarief per uur: € 53

MUZEKEDUCATIEPROJECTEN

- per uur met een minimum van 3 uur: € 58

Het leven zit vol financiële gevaren

De Kunstenbond/Ntb biedt speciale verzekeringen aan, exclusief voor leden van de Kunstenbond/Ntb. Het voorkomen van schade is natuurlijk beter, maar als er onverhoopt toch iets gebeurt, is het verstandig dit risico te hebben afgedekt door middel van een goede en uitgebreide verzekering. Risico's zijn er immers altijd, gewoon omdat je leeft en onderneemt. Maar hoe onderken je risico's en welke zijn noodzakelijk om te verzekeren?

Risico's verzekeren

Eigenlijk kan niemand zonder verzekeringen; sommige verzekeringen zijn zelfs verplicht. Verzekerd zijn betekent alleen niet dat er geen enkel risico meer is. Wanneer een instrument bijvoorbeeld valt en daardoor beschadigd raakt, is dat verzekerd via de instrumentenverzekering. Maar wanneer bijvoorbeeld het aantal geboekte optredens tegenvalt en

verwachte inkomsten uitblijven, is dat niet verzekerd. Kortom, verzekeren is verstandig om bepaalde zekerheden in te bouwen, maar dat betekent niet dat je geen enkel risico meer loopt. Een ondernemer onderscheidt zich door afgewogen risico's te nemen en daarbij kan een verzekering uitkomst bieden. Het klinkt logisch en het beperken van de risico's is uitermate belangrijk.

Onder meer daarom is het zo belangrijk dat verzekeringen aansluiten op hetgeen je ook werkelijk doet. Zo hebben wij verzekeringsspecials gemaakt, exclusief voor leden van de Kunstenbond/Ntb. Een groot aantal leden maakt er al gebruik van.

De Combi

Een speciaal voor de leden van de Kunstenbond/Ntb ontwikkelde verzekering is de aansprakelijkheidsverzekering Combi. Deze verzekering biedt dekking voor jou (en eventueel je gezinsleden) als particulier maar ook als zelfstandig musicus of kunstenaar. Wanneer je als musicus of artiest voor eigen risico en rekening aan het werk bent, worden jouw activiteiten gezien als zakelijke activiteiten. Dit is nooit verzekerd op een gewone particuliere verzekering en helaas blijken veel mensen hier niet van op de hoogte. De aansprakelijkheidsverzekering Combi is speciaal ontwikkeld voor de leden van de Kunstenbond/Ntb. Hij biedt dekking voor zowel particuliere als zakelijke schade en is voordeliger in premie.

Instrumentenverzekering

De speciale instrumentenverzekering biedt een zeer uitgebreide dekking voor een lage prijs. Met de instrumentenverzekering

zijn jouw instrumenten overal ter wereld verzekerd tegen alles dat plotseling en onverwacht kan gebeuren en van buitenaf inwerkt op het instrument; we noemen dat de all risk-dekking. Enige uitzondering is diefstal uit een voertuig: dit is niet verzekerd. Naast instrumenten kun je ook elektronische randapparatuur op de instrumentenverzekering meeverzekeren. Iedereen gaat extra voorzichtig om met zijn instrument, maar een ongeval ligt altijd op de loer. Het is een geruststellend gevoel dat de financiële gevolgen hiervan goed afgedekt zijn.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden van speciale verzekeringen die exclusief aan de leden van de Kunstenbond/Ntb worden aangeboden. Wij bieden ook speciale brandverzekeringen, een doorlopende reisverzekering en een speciale tentoonstellingsverzekering aan. Ook de standaard woonhuis-verzekeringen, auto-verzekeringen en zorgverzekeringen worden met kortingen aan de leden aangeboden. Handig is dat je de verzekeringen via de verzekeringssite, die je bereikt via de website van de Kunstenbond (www.kunstenbond.nl), online kunt regelen. Maar ook voor advies zijn wij beschikbaar via 035-5280000.

Ritmundo

Stan Rijken

STOP CONTACT

Een jaar nadat op 'vrijdag de dertiende' de eerste lockdown werd afgekondigd kunnen we medio maart de eerste coronakroniek opmaken. Een periode die, oplopend van Avondklok tot Zoomconference, leest als een besmettelijk alfabet. De P van Pandemie en alle andere contagieuze associaties naar gelieve zelf in te vullen. Eén letter sprong er boven alles uit, de C van Contact. Vertaald naar de popwereld miste je afgelopen jaar het huidcontact in stampvolle clubs, het oogcontact met muzikanten op het podium en – breder gedacht – het stopcontact dat al die elektrisch versterkte concerten en festivals mogelijk maakte. Inderdaad 'maakte', want juist wegens die lockdown lijken het zure herinneringen aan een zoete verleden tijd.

Hoewel, al ver vóór corona, toen het muzikaleven nog 'normaal' verliep, trad er al contactstoornis op. Zo waren artiesten met een grote staat van dienst – je hunkerde wekenlang naar hun optreden – dikwijls de contactsleutel kwijt. Geen communicatie met de zaal, zoals bij J.J. Cale in Carré (1978). Na zo'n half uur ontdekte je dat het draaide om een anonieme gitaarspeler; daar links op die barkruk. Ook de latere Bob Dylan negeerde elk publiekscontact. Uiteindelijk ontwaarde je hem op dat grote HMH-podium (2009), diep weggedoken onder zijn breedgerande hoed, soms richtte hij zelfs enkele woorden tot de zaal. De Kaapverdiaanse diva Cesaria Evora daarentegen, blootsvoets en gehuld in een a-modieuze omajurk, wist nauwelijks raad met het enthousiasme wat haar in Paradiso (1994) ten deel viel. Dan dook ze weg met een drankje, stak een sigaret op en vervolgde haar optreden zodra het klaterend applaus geluid was. Zelfs mijn jeugdheld Stevie Winwood, zo spraakzaam in ons interview

vooraf, verbleekte op datzelfde Paradiso-podium (2004) tot een schuwe dienstbare sidekick. Andere helden kwamen tijdens interviews niet dichterbij omdat ze simpelweg ieder oogcontact vermeden. Zo hield Tony Joe White onverstoord zijn inktzwarte zonnebril op. Net als Blondie en André Hazes die voor en tijdens hun tv-optredens, ik zat destijds in de redactie van de serie Wintertijd, hun spiegelende Polaroid niet wensten af te zetten.

Compensatie vond je ruimschoots tijdens andersoortige contact-momenten. Zoals op Pinkpop dat zich ooit eendaags in Geleen afspeelde. Artiesten, popjournalisten en fotografen mengden zich begin jaren '80 nog vanzelfsprekend op de backstage-weides. Oftewel rond het aanpalend zwembad waar iedereen de catering en drank met elkaar deelde. Daar sprong Sting pal na zijn Police-concert gekleed in het water, sprak je met Bono, wisselde je adressen uit met Arno Hintjens van TC Matic. Vanaf 1987, toen Pinkpop naar Landgraaf verhuisde, sloeg de contactschuwe 'professionalisering' toe. Bands vertoefden opeens in een streng afgescheiden 'special area', contact verliep uitsluitend via een schriftelijk appointment. Sindsdien werd het er, althans voor popjournalisten, niet beter op, tenzij je het Afrika Festival in Hertme bezoekt. Aldaar mixen muzikanten stevast met hun publiek, zijn aanspreekbaar alsof het je buurman betreft. Ook letterlijk. Zo stond eens de legendarische Ethiopische zanger Mahmoud Ahmed plots naast me, in hetzelfde weekend dat er in Engeland een Band Aid-prise was georganiseerd (2015). Het land en de artiest waar het allemaal om draaide, waren er niet vertegenwoordigd. "Ach", zei Ahmed, "Hier gebeurt het, heb ik werkelijk contact, ben ik weer even thuis."

Stan Rijken is muzikjournalist, programmamaker, dj en poparchivaris

Onder de leden

Altsaxofonist Susanne Alt

Altsaxofonist Susanne Alt, afgestudeerd aan het Hilversumse (later Amsterdamse) conservatorium en de UdK Berlijn, gooide rond 2015 het roer om. De Do-It-Yourself-artiest is nu vaak achter de draaitafel te vinden als onderdeel van Venus Tunes Live.

Wat doe je?

Een Do-It-Yourself-artiest zijn en zoveel mogelijk zelf regelen. Tijdens haar jazzstudies had Alt zich er nooit zo mee bezig gehouden. De ambitie er een te worden werd echter onweersaanbaar toen ze de contracten zag waarmee labels haar in 2003 als pas afgestudeerde saxofonist probeerden te verleiden. 'Weinig centen en veel weggetekende rechten. Het was echt verschrikkelijk slecht proza. Maar ik wilde zo graag een cd uitbrengen! Toevallig kon ik in die tijd meedoen aan een driedaagse Ntb-cursus 'cd-productie in eigen beheer', georganiseerd door rakenDra Smit. Toen ik een halve week verder was, dacht ik: eh, dit is geen rocket science, je kunt best een hoop zelf doen!'

Alt schoot in D.I.Y.-stijl uit de startblokken. Ze produceerde haar eerste album Nocturne in eigen beheer, richtte daarna het label Venus Tunes op en toerde

met haar eigen jazzband door Europa. 'Ook ging ik de platenwinkels langs voor het sluiten van consignatieovereenkomsten en sloot schappelijke deals met fysieke en digitale distributeurs waar ik nu nog steeds mee samenwerk.' Gemakkelijk was het niet, maar wie artistieke vrijheid hoog in het vaandel heeft staan, kan het beste zoveel mogelijk zelf doen. 'Andere partijen hebben belangen die niet altijd overeenkomen met die van jou. Zo simpel is het. Een voorbeeld. Ik heb in 2012 samengewerkt met een boekingskantoor in Duitsland. Ik gaf ze onder meer een lijst met mijn contacten om optredens voor mij te regelen. Maar ze besloten plotseling hun eigen artiesten te slijten bij mijn contacten. Mensen belden mij op en vroegen: kreeg net een belletje, iemand wilde een artiest pluggen, hoe zit dat? Ik neem het zo 'n boekingskantoor niet heel kwalijk. Vanuit hun positie is het misschien een logische zet.

Maar ik vond dat wel ver gaan, ook omdat ik er zelf minder optredens aan overhield dan toen ik zelf mijn contacten belde. Dit stimuleerde mij enorm om het toch maar weer zelf te gaan doen.'

Alt staat juist wel open voor samenwerken. 'Een begeleidingscoach kan bijvoorbeeld erg nuttig zijn en de kans op botssende belangen is nihil. Ik kreeg van zo 'n coach ooit te horen dat ik beter op mijn presentatie moest letten. Ik snapte niet zo goed wat hij bedoelde. Hoe ik mijn band introduceerde of mezelf voorstelde aan het publiek? Later begreep ik dat het om mijn uiterlijk ging: kleding, haarstijl, make-up, dat soort zaken. Dat is belangrijk voor het contact met je publiek; je looks moeten passen bij je muziek. Mijn stelling is: een goede stylist is net zo belangrijk als een goede producer. Het is best prettig als je hierover met iemand kunt sparren. Je kunt niet alles zelf doen. Mijn vriend

heeft bijvoorbeeld best een actieve rol in mijn carrière.' Sinds 2015 is er een stukje D.I.Y. bij gekomen. Alt besloot na jaren samengewerkt te hebben met dj's er zelf een te worden. Het vergrootte haar muzikale en economische flexibiliteit. 'Als dj/producer kun je je eigen tracks vervaardigen, uitbrengen en vervolgens live gaan draaien, met of zonder extra bandleiden.' Alt bracht in 2016 haar laatste album Saxify uit, een omvangrijke productie met meer dan 30 gastmuzikanten. In diezelfde periode richtte ze het driekoppige Venus Tunes Live op, samen met Femke Krone (percussie/dj) en Mavis Acquah (zang/dj). Het trio voert onder meer de nummers

foto: Natascha Verheij

van Saxify uit, in de remix-versie. 'Absoluut hoogtepunt tot nu toe was een optreden in Abidjan, Côte d'Ivoire, naast geweldige festivals in Nederland zoals Amersfoort Jazz en Duketown, in Duitsland en Spanje.' Alt treedt verder nog steeds op met dj's als Dennis van der Geest en Roog. Afgelopen zomer deelde ze nog het podium met Van der Geest en vocalist E1 Ten op het festival Haarlem Jazz & More, haar enige festival dat jaar. Momenteel werkt ze nummers uit en oefent op sax en fluit. Ook

heeft ze 'eindelijk een elektrische gitaar gekocht'. 'Mijn moeder is gitaarleraar, als kind heb ik er les in gehad. Het is heel bijzonder om het weer op te pakken. En ik heb een cursus boekhouden gedaan. Iedereen zou dit moeten doen, zo vroeg mogelijk, het liefst als je net van conservatorium af komt. Tenslotte ben je als zzp'er voor je eigen boekhouding verantwoordelijk. Naast dance produceren ben ik nu ook weer stiekem een beetje met jazznummers schrijven bezig dus wie weet komt er de komende

jaren weer eens een jazzalbum aan.'

Wat heb je aan de Ntb gehad?

'Heel veel. Afgezien van de cd-productiecursus: praktische hulp bij ondernemen en het uitgebreide verzekeringspakket.' Alt zit sinds begin dit jaar in de ledenraad van de Kunstenbond. Ze wil iets terugdoen, zegt ze. 'Ik zag de mail met de oproep voor de verkiezing van een nieuwe ledenraad en dacht: ja, waarom niet? Zeker in deze crisistijd. En de echte crisis moet denk ik

nog komen, als straks alles weer open mag en het aanbod van muzikanten enorm is. Je zal zien dat mensen praktisch voor niets zullen gaan spelen of zelfs gaan betalen om te mogen optreden. De nasleep van de pandemie gaat in veel opzichten heel nasty worden. Maar we moeten ook positief blijven en de pandemie als kans zien om ons als artiesten en componisten/tekstdschrijvers te verenigen en ook in de toekomst voor elkaar op te komen.'

Jeroen Akkermans

Fiscale en administratieve dienstverleners, ook voor ZZP-ers

Zakelijke kracht en persoonlijke aandacht

Specialisten in artiestenzaken zoals:

- belastingaangiften
- jaarrekeningen
- fiscale advisering

Bezoek- en postadres:
Zielhorsterweg 57
3813 ZX Amersfoort
Tel.: 033-489 29 30
Fax: 033-445 02 20
info@bouwmanveldhuijzen.nl

Belastingspecial

De eerste editie van *Muziekwereld* bestaat – zoals gebruikelijk – voor een groot deel uit informatie over de verschillende belastingregelingen waarmee musici en artiesten te maken (kunnen) krijgen.

Je vindt informatie over o.a. de artiestenregeling, de aangifte inkomstenbelasting 2020, de vergoeding van beroepskosten in dienstbetrekking, de werkkostenregeling, de verschillende btw-regelingen en het bijhouden van uren voor de zelfstandigenaftrek (urencriterium).

Voor artiesten die als ondernemer werken en zelf winstaangifte willen doen, hebben wij als extra service een uitgebreide handleiding aangifte inkomstenbelasting 2020 waarin de belangrijkste vragen van de winstaangifte worden behandeld. Ntb-leden kunnen deze handleiding via www.ntb.nl / ledenservice downloaden of opvragen bij het secretariaat.

Alle artikelen zijn geschreven op basis van de wetgeving en rechtspraak zoals deze op dit moment van toepassing zijn. Beide zijn aan veranderingen onderhevig. Afhankelijk van wanneer je de artikelen leest, is het daarom mogelijk dat bepaalde onderdelen inmiddels al weer verouderd zijn. De belastingregels en de toepassing ervan blijven altijd onderhevig aan de grillen van politici, beleidsmakers en inspecteurs.

Om alles zo toegankelijk mogelijk te maken hebben we voorrang gegeven aan de leesbaarheid boven de vaktechnisch correcte formulering van een aantal termen.

De verschillende artikelen zijn door de auteurs met zorg opgesteld en door de redactie nauwkeurig gecontroleerd. Mochten er desondanks fouten in de teksten voorkomen dan kunnen auteurs en uitgevers niet aansprakelijk gesteld worden voor de gevolgen van activiteiten die worden ondernomen op basis van de verstrekte informatie.

De artiestenregeling

In dit artikel hebben we het over de fiscale gevolgen van een optreden voor binnenlandse musici en artiesten die niet in vaste dienstbetrekking zijn. Dit verhaal betreft de loonbelasting en werknemersverzekeringen en is alleen van belang voor musici en artiesten die per optreden verloond (moeten) worden.

De artiestenregeling (loonbelasting)

Een aantal uitzonderingen daargelaten dienen vergoedingen die een artiest voor een optreden ontvangt altijd verloond te worden. Dit is de hoofdregel. Onder ‘verlonen’ verstaan we dat er loonheffing op de vergoeding ingehouden moet worden en dat er premies werknemersverzekeringen over afgedragen moeten worden.

Het maakt daarbij niet uit wat voor soort opdrachtgever de vergoedingen uitbetaalt: een café, een theater, een buurthuis, een instelling, een bedrijf, enz. Het maakt ook niet uit hoe hoog de vergoeding is.

Het vervelende van de artiestenregeling is verder dat onder vergoedingen in principe ook kostenvergoedingen worden begrepen (zie echter ook later in dit artikel).

Er is een aantal uitzonderingen op de hoofdregel. Optredens in de privésfeer blijven volledig buiten de inhoudingen. Verder kan de artiestenregeling door zelfstandige artiesten opzij worden gezet door een schriftelijke overeenkomst waaruit blijkt dat de artiest dat wil (*opting-out*). Worden de artiesten ingehuurd via een tussenpersoon die in het bezit is van een *inhoudingsplichtigenverklaring*, dan wordt de inhoudingsplicht verschoven van de opdrachtgever naar deze tussenpersoon.

De hoofdregel wordt ook aangetast als de artiest een *kostenvergoedings-*

beschikking heeft of gebruik wordt gemaakt van één van de volgende regelingen: de *kleinevergoedingsregeling*, de *artiestenvrijwilligersregeling* of de *reis- en verblijfkostenregeling*.

We gaan deze uitzonderingen eens nader bekijken. Voor de regels voor zelfstandigen verwijzen we naar het kopje ‘Zelfstandige artiesten’ later in dit artikel.

De inhoudingsplichtigenverklaring

Hiermee wordt de opdrachtgever ontheven van de plicht om loonheffing en premies werknemersverzekeringen in te houden. De inhoudingsplichtige factureert (met btw) de uitkoopssom aan de opdrachtgever en zorgt voor verloning van de ingehuurde artiesten. De meeste boekingsbureaus en alle (goede) verloningsbureaus bijvoorbeeld hebben een inhoudingsplichtigenverklaring. Bij twijfel altijd naar vragen!

De kostenvergoedingsbeschikking

Met een kostenvergoedingsbeschikking kan bij de berekening van wat er ingehouden moet worden, rekening gehouden worden met een bepaald bedrag aan kosten die de artiest voor een optreden maakt. Voorwaarde voor toekenning is dat de kosten per dag ten minste € 163 bedragen.

Zo’n kostenvergoedingsbeschikking moet de artiest of de leider van een band/ensemble aanvragen vóór een

optreden of een reeks van optredens. In de praktijk zal het erop neerkomen dat vooral artiesten die regelmatig optreden, vóór het begin van een nieuw kalenderjaar een beschikking aanvragen voor het hele jaar. Bij deze aanvraag moet duidelijk gemaakt worden hoeveel kosten de artiest normaal gesproken heeft en moet dat bedrag verdeeld worden over het geschatte aantal optredens. In de kostenvergoedingsbeschikking zal de inspecteur dan het toegestane bedrag aan algemene onkosten per optreden vermelden. Een kopie van de beschikking moet bij de gageverklaring (zie verderop in dit artikel) gevoegd worden, zodat de opdrachtgever of de verloner weet dat met dat bedrag aan algemene onkosten rekening gehouden mag worden. Voor de goede orde: zonder kostenvergoedingsbeschikking (of kleinevergoedingsregeling) mag op de gageverklaring geen bedrag aan algemene onkosten opgevoerd worden!

Ook de inhoudingsplichtige/opdrachtgever kan een kostenvergoedingsbeschikking aanvragen. Vanzelfsprekend moet dit in overleg met de artiest of de leider van het gezelschap gebeuren en kan dit alleen voor optredens die zijn overeengekomen met de inhoudingsplichtige. Deze aanvraag moet binnen een maand na het optreden zijn ingediend.

Het formulier voor het aanvragen van een kostenvergoedingsbeschikking

is te downloaden via de site van de belastingdienst.

De kleinevergoedingsregeling

Iedere artiest mag per optreden een bedrag van maximaal € 163 laten uitbetalen zonder dat hier premies of loonbelasting op ingehouden worden. Dit geldt ongeacht de hoogte van de werkelijke kosten. De artiest moet op de gageverklaring aangeven dat hij hiervan gebruik wil maken. Als de totaal afgesproken gage meer is dan deze € 163 moet de rest verloond worden.

Dit wil overigens niet zeggen dat de artiest in zijn aangifte inkomstenbelasting per optreden een vast bedrag van € 163 als kosten mag aftrekken. De ontvangen kostenvergoedingen moeten als inkomsten worden opgegeven, waarna de werkelijk gemaakte kosten mogen worden afgetrokken. Als de werkelijke kosten lager zijn dan de onbelast ontvangen vergoedingen op grond van de kleinevergoedingsregeling, betaalt de artiest alsnog belasting over het verschil. Het is dus geen wondermiddel om een zo groot mogelijk deel van de gages buiten de belasting te houden!

NB: De opdrachtgever/inhoudingsplichtige mag de kleinevergoedingsregeling niet op eigen initiatief toepassen.

De kleinevergoedingsregeling en een

kostenvergoedingsbeschikking mogen niet tegelijk gebruikt worden.

De artiestenvrijwilligersregeling

De strekking van deze regeling is dat een (amateur)gezelschap met een inhoudingsplichtigenverklaring ervoor kan zorgen dat de opdrachtgever wordt ontheven van de inhoudingsplicht, waarna aan de leden van het gezelschap kleine bedragen onbelast uitbetaald mogen worden. Een kostenvergoedingsbeschikking is dan niet nodig. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

- De leden van het gezelschap kunnen worden beschouwd als vrijwilligers; dit zal volgens de staatssecretaris ‘naar de aard van hun werkzaamheden’ moeten worden beoordeeld. Een belangrijk kenmerk van vrijwilligerswerk is immers, wederom volgens de staatssecretaris, dat de eventueel ontvangen vergoeding niet in verhouding staat tot de omvang en het tijdsbeslag van de verrichte werkzaamheden en het karakter heeft van een kostenvergoeding;
- De individuele leden van het gezelschap ontvangen een vergoeding (gage plus kostenvergoedingen) die in 2021 niet meer bedraagt dan € 180 per maand (2020: € 170) waarin wordt opgetreden, gerepeteerd of overige werkzaamheden worden verricht én € 1.800 per jaar (2020: € 1.700). Let op! Zowel per maand als per jaar moet de vergoeding

beneden deze bedragen blijven. Het is dus niet mogelijk om bijvoorbeeld 7 maanden lang € 190 per maand te betalen.

De reis- en verblijfkostenregeling

Vergoedingen (of verstrekkingen als de opdrachtgever deze kosten rechtstreeks betaalt) van reis- en verblijfkosten blijven op verzoek van de artiest onbelast. Een uitzondering geldt voor de vergoeding van de kosten van eigen vervoer, zoals de kosten van het reizen met de eigen auto (deze vergoeding is in beginsel dus wel belast). Hiervoor kan wel een kostenvergoedingsbeschikking worden aangevraagd. De onbelaste vergoedingen of verstrekkingen hoeven niet op de gageverklaring te worden vermeld. Vergoedingen in natura (bijvoorbeeld consumpties of hotelovernachtingen) zullen bij artiesten door deze regeling niet snel meer belast zijn.

Nog wat andere belangrijke zaken

De gageverklaring

De gageverklaring is een formulier dat bij de belastingdienst verkrijgbaar is (ook te downloaden) en iedere keer gebruikt moet worden als artiesten ingehuurd worden. Het is ook toegestaan hiervoor een eigen formulier te gebruiken mits daarop alle gegevens worden vermeld die op het model van

Zelfstandige artiesten

Wij hebben in *Muziekwereld* regelmatig artikelen gepubliceerd over de regels die vanaf 1 mei 2016 van toepassing zijn (of juist niet). Het zou te ver voeren om die hier integraal te herhalen; daarom een korte samenvatting:

- De VAR is per 1 mei 2016 afgeschaft, daarvoor is de Wet DBA in de plaats gekomen;
- De werking van die wet is vervolgens steeds weer opgeschort (in ieder geval tot 1 oktober 2021);
- Er is een webmodule ontwikkeld waar opdrachtgevers vragen moeten beantwoorden en een ‘opdrachtgeversverklaring’ kunnen verkrijgen als daaruit blijkt dat er geen sprake is van een dienstbetrekking. Inmiddels is een ‘pilot’ gestart zodat opdrachtgevers (en de belastingdienst) ervaring met de webmodule kunnen opdoen:

<https://survey.pilotwba.nl/mrlWeb/mrlWeb.dll>

- Verder is er op de site van de belastingdienst uitleg beschikbaar waarmee beoordeeld kan worden of er sprake is van een dienstbetrekking: <https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/modelovereenkomsten/content/wanneer-is-sprake-van-loondienst>;
- Zelfstandige artiesten kunnen nog steeds een factuur sturen;
- Om aan verloning op grond van de artiestenregeling te ontkomen, is het wel van belang dat je als zelfstandige artiest aan je opdrachtgever expliciet kenbaar maakt dat je niet wilt dat de artiestenregeling wordt toegepast. Dat kan in een contract, in een mail of in andere correspondentie, maar in ieder geval voordat de betaling plaatsvindt.

de belastingdienst worden gevraagd.

Een soloartiest hoeft alleen blad 1 van het formulier in te vullen.

Als een groep artiesten optreedt, moeten op blad 2 de gegevens van iedere artiest ingevuld worden: naam, adres, woonplaats, geboortedatum en BSN (Burgerservicenummer). Bovendien moet iedere artiest daar ook zijn handtekening plaatsen. De tweede bladzijde van het formulier kan ook gebruikt worden om een andere dan gelijke verdeling van de totale gage over de leden van het gezelschap kenbaar te maken.

Indien gebruik wordt gemaakt van een kostenvergoedingsbeschikking of de kleinevergoedingsregeling, moet op de gageverklaring het bedrag aan onbelaste kostenvergoeding vermeld worden.

De gageverklaring moet ingevuld en ondertekend in het bezit zijn van de opdrachtgever voordat de gage wordt uitbetaald.

Opting-in

Artiesten hebben de mogelijkheid om – als ze in beginsel onder de artiestenregeling vallen – ervoor te kiezen (samen met de inhoudingsplichtige) om toch als ‘gewone’ werknemer aangemerkt te worden. Indien men dit

doet, betekent dat onder andere het volgende:

- De inhoudingen vinden plaats volgens de regels voor gewone werknemers, zodat de witte tabel toegepast wordt en er rekening gehouden kan worden met de heffingskorting;
- Over het loon worden premies ZVW afgedragen;
- Binnen de regels die daarvoor gelden, mogen onbelaste kostenvergoedingen betaald worden;
- De artiest kan opgenomen worden in een pensioenregeling.

Onder omstandigheden kan dit voor bepaalde artiesten aantrekkelijk zijn. Men dient zich echter goed te realiseren dat daar voor artiest en opdrachtgever ook andere consequenties aan verbonden zijn:

- De artiest wordt voor de inkomstenbelasting als werknemer beschouwd, geniet dus inkomsten uit dienstbetrekking en kan daardoor zijn beroepskosten niet meer aftrekken (als er daarnaast ook inkomsten genoten zijn die onder de artiestenregeling vallen, kan eventueel een gedeelte van de beroepskosten afgetrokken worden);
- Al is het maar voor 1 optreden, er moet wel een *Model opgaaf gege-*

vens voor de loonheffingen ingevuld worden;

- Indien de betalingen per optreden plaatsvinden, moet de inhoudingsplichtige de zogenaamde dagtabel toepassen. Dit heeft gevolgen voor de verhouding netto – bruto – werkgeverslasten. € 300 netto op basis van de artiestenregeling kost een opdrachtgever € 516. Als de dagtabel toegepast moet worden stijgen de werkgeverslasten naar € 585. Als bijvoorbeeld € 300 bruto wordt afgesproken, houdt de artiest daar onder de artiestenregeling € 189 aan over; bij toepassing van de dagtabel is dat € 184 (dat is dus maar een gering verschil). NB: er is geen rekening gehouden met de loonheffingskorting.

Indien de betalingen per maand plaatsvinden, kan gewoon de ‘normale’ maandtabel toegepast worden.

Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen we naar de genoemde artikelen die ook op de website van de Ntb na te lezen zijn.

Eloy Veldhuijzen, fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen. Geactualiseerd op 4 februari 2021
Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden

Aangifte inkomstenbelasting 2020

Vóór 1 mei 2021 moeten weer de meeste aangiften voor de inkomstenbelasting 2020 worden ingeleverd. Het indienen van de aangifte kan vanaf 1 maart 2021. Wij geven een overzicht van de mogelijke fiscale aftrekposten voor musici en artiesten.

Artiesten die alleen in vaste dienstbetrekking zijn kunnen geen beroepskosten aftrekken (afgezien van de reisaf-trek openbaar vervoer).

De volgende categorieën musici en artiesten kunnen hun beroepskosten over 2020 aftrekken:

- Degenen die in 2020 voor de loonbelasting onder de artiestenregeling vielen, met andere woorden: musici en artiesten van wie de losse optredens volgens de artiestentabel zijn verloond en/of die gebruik hebben gemaakt van de kleinevergoedingsregeling of een kostenvergoedingsbeschikking;
- Degenen die bruto-inkomsten hebben genoten, bijvoorbeeld uit lesgeven, royalty’s of auteursrechten, of uit optredens die niet verloond hoeven te worden, zoals bij bruiloften het geval is;
- Musici en artiesten die op factuurbasis hebben gewerkt.

De ‘freelancer’ (officieel: degene die resultaat uit overige werkzaamheden geniet) heeft in tegenstelling tot de artiest die winst uit onderneming geniet, geen wettelijke verplichting om een administratie bij te houden. Hij moet natuurlijk wel aan de hand van zijn facturen en bonnen kunnen aantonen welke inkomsten en aftrekposten hij heeft gehad. Deze moeten dus wel bewaard worden, net als de bankmutaties! Bij de aangifte zal hoe dan ook een gedegen berekening van de inkomsten en uitgaven gevoegd moeten worden. Met andere woorden: je kunt dan toch beter een goede administratie bijhouden.

De beroepskosten die je bij de be-

treffende vragen van de aangifte kunt opgeven, zijn de kosten die je hebt gemaakt om inkomsten uit arbeid (resultaat uit overige werkzaamheden) of winst uit onderneming te verwerven.

Bij het resultaat uit overige werkzaamheden kun je de opbrengsten en de aftrekbare kosten afzonderlijk invullen. Bij de winst uit onderneming moet je achtereenvolgens een kapitaalsvergelijking invullen (dit is de balans van de fiscale jaarrekening) en vervolgens alle gegevens van de fiscale winstberekening (dit is de bedrijfseconomische winstberekening gecorrigeerd met fiscale vermeerderingen en verminderingen). Uiteindelijk resulteert dit in de belastbare winst uit onderneming.

De criteria op grond waarvan een artiest of musicus resultaat uit overige werkzaamheden dan wel winst uit onderneming geniet, vallen in een paar zinnen niet uiteen te zetten. Dit is van verschillende omstandigheden afhankelijk. Laat je eigen situatie zo nodig deskundig beoordelen, het onderscheid kan fiscaal voordeel opleveren!

De aftrekposten Werkkleding

Alle kosten van werkkleding, zoals smoking, rok, japon, smoking- en rokhemden, zwart en wit strikje, cumberband, zijn voor artiesten (en presentatoren) volledig aftrekbaar. Ook alle kosten voor reparatie, wassen en stomen zijn aftrekbaar. In tegenstelling tot andere zelfstandigen zijn voor artiesten (en presentatoren) kosten van ‘gewone’ kleding ook aftrekbaar, mits deze zakelijk wordt gebruikt (en ook alleen voor dat deel). Je moet dat op

de een of andere manier bijhouden en kunnen aantonen.

Sommige inspecties gaan daar anders mee om: het moet naar hun mening alleen kleding zijn die juist niet privé gedragen *kan* en *zal* worden. In een uitspraak (over een artiest/danser) heeft de Rechtbank Noord-Holland dat standpunt impliciet bevestigd.

Instrumenten

- **Reparatie en onderhoud**

Allereerst de gebruikelijke onderhoudskosten van het instrument zoals kleine en grote revisies. Daarnaast de kosten van snaren, rieten en dergelijke. Vergeet ook niet alle bijkomende kosten, zoals stokbeharingen, pianostemmer.

- **Toebehoren**

De kosten van hoezen en foedralen kunnen worden afgetrokken. Net als bij het instrument geldt dat bijvoorbeeld dure vioolkisten (duurder dan € 450) over een aantal jaren (minimaal vijf) moeten worden afgeschreven.

- **Verzekeringspremie**

De verzekeringspremie van de instrumenten is aftrekbaar.

- **Afschrijving**

Afschrijven wordt gedaan op instrumenten/apparatuur met een aanschafwaarde boven de € 450 exclusief btw. Als je vrijgesteld bent van btw (bijvoorbeeld op grond van de kleine-ondernemersregeling, moet je uitgaan van € 450 inclusief btw; je kunt de btw dan immers niet verrekenen). Met afschrijven wordt bedoeld de jaarlijkse waardedaling van het instrument/apparaat. De jaarlijkse afschrijving wordt ten laste van het resultaat gebracht.

Algemene afschrijvingstermijnen zijn niet te geven. Allereerst moet bepaald worden of een instrument in waarde daalt. Bij geen waardedaling, ook geen afschrijving. Stel een vleugel is gekocht voor € 20.000. Bij een gelijkblijvende waarde mag hier niet op afgeschreven worden. Als uit een taxatie of een verzekeringsrapport blijkt dat de waarde na 10 jaar bijvoorbeeld € 15.000 zal bedragen, dan mag gedurende 10 jaar (€ 20.000 minus € 15.000= € 5.000 gedeeld door 10 jaar) € 500 per jaar aan afschrijving opgevoerd worden.

Fiscaal mag er maximaal 20% per jaar worden afgeschreven.

Ondernemers die recht hebben op startersaftrek mogen willekeurig afschrijven. Dit betekent dat ze mogen kiezen of ze het normale afschrijvingsregime aanhouden of een afwijkend percentage tussen 0 en 100 hanteren van de waarde minus de restwaarde.

Beeld- en geluidsapparatuur

(Afschrijving van) beeld- en geluidsapparatuur, mits noodzakelijk voor de beroepsuitoefening, is aftrekbaar.

Huur apparatuur

De huur van bijvoorbeeld geluidsapparatuur is een aftrekbare kostenpost.

Computers

Zakelijke computerapparatuur mag worden afgeschreven. Je bent echter

gebonden aan de hiervoor genoemde afschrijving van maximaal 20% per jaar bij een waarde hoger dan € 450.

Cd's en video's

Kosten voor cd's en andere geluid- en beelddragere zijn aftrekbaar mits de uitgaven zakelijk zijn.

Muziekdiensten

Het is verdedigbaar dat voor een musicus kosten van bijvoorbeeld Spotify, Deezer, SoundCloud en andere streaming-muziekdiensten aftrekbaar zijn. In de ogen van de belastingdienst zullen deze kosten echter als ‘gemengde kosten’ worden aangemerkt, omdat daar ook een privé-element in zit of in kan zitten. Als je daarmee rekening houdt, zal slechts een deel van de abonnementskosten aftrekbaar zijn.

Vakliteratuur

Alle kosten van aanschaf en abonnementen op vakbladen zijn aftrekbaar. Bij losse verkoop moet je deugdelijke bonnen vragen.

Concertbezoek

Kosten van bezoek aan concerten, opera- en balletvoorstellingen en dergelijke zijn, mits zakelijk, aftrekbaar. Hier kunnen natuurlijk ook kosten onder vallen voor het online bijwonen van een concert of andere voorstelling.

Het moet hierbij officieel wel gaan om kosten die je als artiest méér maakt dan ‘gewone’ concertbezoekers, omdat dat nu eenmaal bij je werk hoort.

Contributie vakbond

Deze is volledig aftrekbaar.

Studiekosten

Het gaat hier om kosten die je maakt voor lessen om je kennis op peil te houden. Dat geldt ook voor deelname aan concoursen en masterclasses. Kosten van congressen, seminars, symposia, excursies, studiereizen e.d. zijn (met inbegrip van de reis- en verblijfkosten) voor 80% aftrekbaar. De studiekosten die je maakt voor het verwerven van nieuwe kennis kun je in de aangifte opvoeren bij de persoonsgebonden aftrek (scholingsuitgaven). Dit zijn geen zakelijke kosten.

Reiskosten

Per zakelijke kilometer (ook woonwerkverkeer en ongeacht wijze van vervoer) mag € 0,19 als kosten ten laste van de winst worden gebracht. Daarnaast mag je dan geen andere kosten zoals parkeergeld opvoeren. Dergelijke kosten worden geacht te zijn inbegrepen in de € 0,19. Wanneer je als ondernemer met het openbaar vervoer reist, kun je uiteraard ook de werkelijke kosten hiervan opvoeren (in

plaats van de € 0,19 per kilometer). Als je de auto ‘op de zaak’ hebt staan, mag je in beginsel alle autokosten aftrekken, waar dan in de regel een correctie voor privégebruik tegenover komt te staan.

Werkruimte in je woning

De kosten voor de werkruimte in de eigen woning of huurwoning zijn onder bepaalde voorwaarden aftrekbaar. Het is ingewikkelde materie met veel haken en ogen, we geven hieronder de hoofdlijnen weer:

Eigen woning

Om te bepalen of je in aanmerking komt voor aftrek van kosten van een werkruimte in de eigen woning, moet je aan de volgende voorwaarden voldoen:

- De ruimte moet voldoen aan de zogenaamde zelfstandigheidseis. Dat wil zeggen dat de ruimte een eigen ingang en sanitair moet hebben en zo op zichzelf moet staan dat deze aan derden is te verhuren. Een kamer in je woning zal in het algemeen dus niet voldoen aan de eisen voor aftrek.
- Als je werkruimte thuis voldoet aan de zelfstandigheidseis en als je bovendien over een soortgelijke werkruimte elders (bijvoorbeeld bij je opdrachtgever) beschikt, dan is aftrek

van kosten voor je werkruimte thuis alleen mogelijk als je meer dan 70% van je totale inkomen uit arbeid in je werkruimte thuis verdient. Indien je elders geen soortgelijke werkruimte ter beschikking hebt en je dus bent aangewezen op je werkruimte thuis, dan kun je kosten aftrekken als je meer dan 70% van je inkomen uit arbeid in of vanuit deze werkkamer verdient. Bovendien moet je dan aan de voorwaarde voldoen dat je 30% van dat inkomen in de werkruimte thuis verdient.

Het lijkt erop dat de fiscus in het laatste geval bij musici accepteert dat 70% van de inkomsten verdiend moet zijn door 30% van de tijd (inkomen) in de werkkamer thuis door te brengen. Dit kan voorbereidingstijd of studietijd thuis zijn.

Bedrag van de aftrek

In het geval van een eigen woning mag een bepaald percentage van de WOZ-waarde van het gedeelte dat als werkruimte wordt gebruikt, worden afgetrokken. Dat percentage is afhankelijk van de hoogte van het vermogen in box 3. Dit heeft mogelijk wel bijkomende fiscale consequenties; laat je daarover goed voorlichten als dit voor jou van toepassing is. Daarnaast mogen bepaalde andere kosten die betrekking hebben op de werkruimte naar evenre-

digheid worden afgetrokken.

Huurwoning

Ook hiervoor geldt dat aan de zelfstandigheidseis en de verdieneisen voldaan moet worden (zie hierboven). Verder moet de werkruimte voor minimaal 10% voor de onderneming gebruikt worden. Als kosten mag je als je aan de voorwaarden voldoet, een evenredig deel van de huur aftrekken en een deel van de huurderslasten (bijvoorbeeld kosten voor energie, binnenschilderwerk). Je moet daarbij wel rekening houden met eventueel ontvangen huurtoeslag.

Huurrecht zakelijk

Het is in bepaalde gevallen bij een huurwoning ook mogelijk het volledige huurrecht als zakelijk aan te merken en een correctie voor privégebruik in de jaarrekening te verwerken. Vraag je adviseur desgewenst of deze mogelijkheid op jouw situatie van toepassing is en voor jou voordeel kan bieden. Verder staat er op de site van de belastingdienst een rekenhulp, waarmee je kunt bepalen welke aftrekmogelijkheid er voor jouw situatie is.

Telefoon en internet

De zakelijke gesprekskosten van een telefoon thuis (vaste lijn) kunnen (voor een evenredig deel) afgetrokken worden. Bij een all-in abonnement

Beroepskosten in dienstbetrekking

Werk je in loondienst, dan is bij je werkgever de zogenaamde werkkostenregeling van toepassing. Binnen deze regeling kan een werkgever onbelast zaken aan je vergoeden, verstrekken of ter beschikking stellen.

1. Apparatuur (waaronder computers), gereedschap en instrumenten

Vergoedingen en verstrekkingen voor apparatuur, muziekinstrumenten en gereedschappen zijn gericht vrijgesteld, voor zover het zogenaamde noodzakelijkheids criterium van toepassing is. Voor een nadere toelichting op het noodzakelijkheids criterium verwijst ik naar een

ander artikel in deze *Muziekwereld* aangaande de werkkostenregeling. Een smartphone valt ook onder deze categorie.

2. Reiskostenvergoeding

Reiskosten voor woon-werkverkeer zijn ook gericht vrijgesteld. Het kan gaan om de werkelijke kosten van openbaar vervoer of om € 0,19 per

kilometer. Daarbij maakt het niet uit of je deze kilometers met de auto rijdt of bijvoorbeeld fietst, loopt of gratis met iemand anders me rijdt. Ook een vergoeding voor overige zakelijke reiskosten is gericht vrijgesteld.

3. Contributie vakbond

De vergoeding van de contributie voor een vakbond valt in de zogenaamde vrije ruimte van de werkgever en kan dus in principe onbelast vergoed worden.

4. Cursussen, vakliteratuur en dergelijke

De kosten voor cursussen, vakliteratuur, sym-

posia, studiereizen die volledig zakelijk zijn, zijn gericht vrijgesteld.

5. Internet- en telefoonaansluitingen

Als de kosten worden vergoed door de werkgever, vallen deze in de zogenaamde vrije ruimte. Wanneer echter het zogenaamde noodzakelijkheids criterium van toepassing is, dan is de vergoeding gericht vrijgesteld. Kijk hier dus goed naar samen met je werkgever.

6. Persoonlijke verzorging

Vergoedingen voor kosten van persoonlijke verzorging vallen in de vrije ruimte van de

werkgever. In beginsel is het dus wel mogelijk, maar het zal van de situatie van de werkgever afhangen of het ook vergoed zal worden.

7. Representatie en relatiegeschenken

Vergoedingen voor representatiekosten en relatiegeschenken kunnen in het algemeen aangemerkt worden als intermediaire kosten en kunnen dus vergoed worden.

8. VOG (Verklaring omtrent gedrag)

Een vergoeding van je werkgever voor een VOG is gericht vrijgesteld en gaat dus niet ten laste van de vrije ruimte.

Ook zaken die hierboven niet genoemd worden kunnen eventueel onbelast vergoed of verstrekt worden. Dit is afhankelijk van of je werkgever nog de mogelijkheid heeft om zaken in de zogenaamde vrije ruimte onder te brengen. Informeer bij je werkgever naar de mogelijkheden. Mocht je werkgever geen gebruik maken van deze mogelijkheden en moet je de kosten zelf betalen, dan kun je deze helaas niet opvoeren als kosten in je aangifte inkomstenbelasting.

Sylvain Bouwman, fiscalist bij Bouwman & Veldhuizen. Geactualiseerd op 4 februari 2021. Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

moet je op de een of andere manier zien te herleiden welk deel daarvan voor de kosten van gesprekken en voor internet zijn. Vervolgens moet je in alle redelijkheid vaststellen welk deel daarvan zakelijk is. Bij een mobiel abonnement moet je zelf in alle redelijkheid bepalen voor welk deel je je telefoon zakelijk gebruikt.

Kantoorartikelen

De kosten die je beroepshalve moet maken voor kantoorartikelen, ook wel schrijfbenodigdheden genoemd, zoals agenda, papier, porti, hangmappen en dergelijke, zijn aftrekbaar.

Verhuis- en inrichtingskosten

Als het voor je werkzaamheden noodzakelijk was om te verhuizen dan kun je de verhuiskosten aftrekken (bij artiesten met veel verschillende opdrachtgevers zal daarvan niet zo snel sprake zijn). Hierbij zijn de kosten van het overbrengen van de inboedel volledig aftrekbaar. Wat betreft de overige verhuiskosten mag je, ongeacht de werkelijke uitgaven, € 7.750 aftrekken.

Advieskosten

De kosten van een belastingadviseur zijn slechts aftrekbaar voor zover ze zijn gemaakt voor werkzaamheden met betrekking tot je onderneming. De kosten van een aangifte inkomstenbelasting zijn niet aftrekbaar. Ook voor juridische kosten geldt dat alleen sprake is van aftrekbare kosten als ze zijn gemaakt in verband met ondernemingshandelingen.

Persoonlijke verzorging

De kosten van persoonlijke verzorging zijn voor musici en artiesten in beginsel aftrekbaar. Uiteraard dien je steeds eventuele privébesparingen in mindering te brengen. Voorbeeld: als je voor ieder optreden naar de kapper moet gaan, dien je hierop 9 kappersbehandelingen in mindering te brengen. Deze 9 kappersbeurten (eens in de 6 weken) worden namelijk door de belastingdienst als gebruikelijk beschouwd. Wat er behalve de kapper onder persoonlijke verzorging valt, is geheel afhankelijk van de aard van je werkzaamheden. Jij moet daar in ieder

geval altijd het zakelijke karakter van kunnen aantonen.

Eten en drinken in verband met het werk

De kosten van zakelijke lunches, diners en consumpties (dus bijvoorbeeld rond een optreden) zijn in principe voor 80% aftrekbaar.

Promotiekosten

Alle kosten die je maakt om optredens te verkrijgen, zoals advertentiekosten en kosten van drukwerk of van promotiemateriaal, zijn aftrekbaar. Dat geldt ook voor de kosten van demo's en promotie-cd's.

Sollicitatiekosten

De kosten van ‘sollicitaties’, proefspecten, voorzingen, audities en dergelijke zijn aftrekbaar. Denk hierbij aan reiskosten. De aftrekmogelijkheid geldt ook als deze niet succesvol zijn.

Rente

Betaalde rente heeft alleen betrekking op de beroepskosten, indien het een

lening betreft voor de aanschaf van bijvoorbeeld een zakelijk instrument of indien je rente hebt moeten betalen op je zakelijke bankrekening.

Ontvangen vergoedingen

Denk er aan om ontvangen kostenvergoedingen (op grond van een kostenvergoedingsbeschikking of de kleine-vergoedingsregeling) in mindering op je aftrekbare kosten te brengen! Overigens is de vergoeding als het goed is al verwerkt in de jaaropgaaf. De vergoeding hoort als brutoloon opgenomen te zijn. Controleer dit eventueel bij de opdrachtgevers om te voorkomen dat je de vergoeding dubbel aangeeft.

Ingehouden loonheffing

De loonheffing die op inkomsten uit losse verloonde optredens in 2020 is ingehouden, kun je vermelden onder het kopje ‘loonheffing artiest’ in het onderdeel waar ook de omzet en de kosten uit ‘overige werkzaamheden’ staan vermeld. In de winstaangifte vind je een aparte regel voor het aangeven van

de ‘in de winst begrepen loonheffing’.

Ondernemersfaciliteiten

Artiesten die winst uit onderneming genieten (dus niet resultaat uit overige werkzaamheden) en aan de daarvoor geldende criteria voldoen, kunnen naast de aftrek van beroepskosten ook gebruik maken van de zogenaamde ondernemersaftrek en andere ondernemersfaciliteiten.

Het belangrijkste onderdeel van de ondernemersaftrek is de zelfstandigenaftrek, waarvoor onder andere als criterium geldt dat je minimaal 1.225 uur per jaar aan je onderneming moet besteden. De aftrek bedraagt in 2020 € 7.030 (in 2019 was dat nog € 7.280) plus eventueel een startersaftrek van € 2.123 voor startende ondernemers. De zelfstandigenaftrek bedraagt niet meer dan het bedrag van de winst voor ondernemersaftrek. Voor starters geldt deze beperking niet. Zie ook het artikel ‘Hoe houd ik mijn uren bij?’ in deze *Muziekwereld*.

Vanaf 2020 wordt de zelfstandigenaftrek stapsgewijs teruggebracht tot

€ 3.240 in 2036. In 2021 zal de zelfstandigenaftrek € 6.670 bedragen. Het maximale percentage (het maximale belastingtarief) waartegen de zelfstandigenaftrek wordt afgetrokken, wordt steeds lager. In 2020 bedraagt dat percentage 46% (in 2021 43%).

Bij de ondernemersfaciliteiten kennen we verder ook de investeringsaftrek, de fiscale oudedagsreserve (FOR), de meewerkaftrek en de MKB-winstvrijstelling. De MKB-winstvrijstelling bedraagt in 2020 14% van de winst na aftrek van de ondernemersaftrekken. Ook ondernemers die niet aan het urencriterium voldoen hebben recht op de MKB-winstvrijstelling. Voor deze aftrekpost geldt ook dat het maximale belastingtarief waartegen deze wordt afgetrokken in 2020 46% bedraagt (en in 2021 43%).

Eloy Veldhuijzen, fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen. Geactualiseerd op 20 januari 2020. Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

De werkkostenregeling

De vrije ruimte in 2021

In verband met de coronacrisis is het percentage van de vrije ruimte bij een loonsom tot € 400.000 in (2020 en) 2021 verhoogd naar 3% (boven € 400.000 is het percentage 1,18%).

Voor wie is de regeling van toepassing?

Iedere werkgever heeft met deze regeling te maken waardoor deze voor jou als werknemer in dienstbetrekking ook gevolgen heeft. De regeling wordt hier alleen globaal besproken omdat de situatie bij elke werkgever anders is, afhankelijk van de keuzes die de werkgever maakt. Dus als je meer over je specifieke situatie wilt weten, moet je dat vragen aan je werkgever. Het is geen regeling waar je zelf invloed op uit kunt oefenen.

Wat is het doel van de regeling?

De bedoeling van de regeling is het fiscale systeem eenvoudiger te maken. Steeds meer werkgevers maken gebruik van de mogelijkheden die de Wkr biedt, maar velen zijn nog onbekend met de mogelijkheden. De werkgever mag tot op zekere hoogte zelf bepalen wat ze binnen de vrije ruimte aan onbelaste vergoedingen besteden. Er wordt wel getoetst of de vergoeding gebruikelijk is. Bij vergoedingen en verstrekkingen tot € 2.400 per werknemer per jaar gaat de fiscus er vanuit dat het gebruikelijk is. Er zijn inmiddels gevallen bekend waarbij ook hogere bedragen dan € 2.400 als gebruikelijk aangemerkt zijn. Mocht dit spelen, adviseren wij om hierover met een deskundige contact op te nemen. Per uit te betalen vergoeding bepaalt de werkgever of hij de werknemer ervoor belast of kiest voor opname in

de vrije ruimte van de Wkr. Als de werkgever het forfait van de regeling overschrijdt, moet hij zelf belasting over het meerdere betalen (80%).

Gerichte vrijstellingen

Niet alle vergoedingen worden meegeteld in de vrije ruimte. Bepaalde vergoedingen zijn gericht vrijgesteld en komen niet ten laste van de vrije ruimte. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om reis- en verblijfskosten, zakelijke maaltijden en kosten voor vakliteratuur (geen limitatieve opsomming).

Scholingskosten voor ex-werknemers

De regering wil werknemers die hun baan kwijtraken meer mogelijkheden geven voor omscholing. De gerichte vrijstelling voor scholing geldt vanaf 2021 daarom ook voor vergoedingen en verstrekkingen ten behoeve van scholing van ex-werknemers. Deze verruiming geldt voor vergoedingen en verstrekkingen voor het volgen van een opleiding of studie

met het oog op het genereren van inkomen. De belastingdienst toetst of de werknemer de scholing volgt om de arbeidsmarktpositie te verbeteren met als doel om een inkomen te verdienen. De werkgever geeft de scholingskosten op als eindheffing bij contractbeëindiging in de werkkostenregeling. De belastingdienst berekent hier dan geen loonheffing over.

Nihil waarderingen

Daarnaast zijn er nog vergoedingen die wel in de vrije ruimte vallen, maar die op nihil gewaardeerd mogen worden. Hierbij moet je denken aan consumpties en maaltijden (niet de vaste lunch!) op de werkplek. In de praktijk komt het er op neer dat deze vergoedingen en verstrekkingen onbelast mogen worden gegeven. Er zijn aan sommige vergoedingen nog nadere voorwaarden verbonden, maar in het kader van dit artikel voert het te ver om die allemaal te vermelden.

Intermediaire kosten

Dit zijn kosten die een werknemer maakt in opdracht en voor rekening van zijn werkgever. Een voorbeeld hiervan is dat een werknemer kosten maakt voor representatie of een relatiegeschenk, deze kosten declareert en vervolgens terugbetaald krijgt door de werkgever. Deze kosten valt niet in de vrije ruimte van de werkkostenregeling.

Alle vergoedingen en verstrekkingen die hierboven niet zijn uitgezonderd vallen binnen de nieuwe werkkostenregeling. Laat u voorlichten door uw werkgever over de keuzes die deze heeft gemaakt.

Noodzakelijkheidscriterium voor gereedschappen, computers en mobiele communicatiemiddelen

Wanneer medewerkers voor het uitoefenen van hun functie gereedschappen, computers of mobiele communicatiemiddelen nodig hebben,

mogen deze verstrekt worden zonder dat ze ten laste van de vrije ruimte komen. In eerste instantie bepaalt de werkgever of iets noodzakelijk is. Uiteraard kan de belastingdienst een andere mening hierover hebben.

Belaste vergoedingen die buiten de werkkostenregeling vallen

Een aantal vergoedingen mag niet onbelast gegeven worden, maar valt buiten de werkkostenregeling omdat ze direct belast moeten worden bij de ontvangende werknemer. Het gaat om de bijtelling voor privégebruik van een auto van de zaak, de huurwaarde van een bedrijfswoning, de waarde van huisvesting buiten de woonplaats, rentevoordeel van een personeelslening, vergoeding van geldboetes en dergelijke.

Sylvain Bouwman, fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen. Geactualiseerd op 20 januari 2020. Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

Btw en de muziekpraktijk

De btw is vaak een lastig onderdeel van de administratie, en al helemaal als sprake is van grensoverschrijdende dienstverlening. Daarom volgt hier een overzicht van de gevolgen van diverse situaties voor de btw.

Binnenlandse optredens en repetities als uitvoerend artiest

Een optreden valt altijd onder het lage btw-tarief van 9%. Voor repetities geldt dat als die “samenhangen met en noodzakelijk zijn voor optredens” ook het 9%-tarief van toepassing is. Dat zou in bepaalde, specifieke situaties tot een discussie kunnen leiden, maar het is volgens ons te verdedigen dat iedere repetitie gericht is op een optreden (en daar dus mee samenhangt). Dat houdt dus in dat het 9%-tarief vrijwel altijd ook op repetities van toepassing is.

Optredens in het buitenland en/of voor een buitenlandse opdrachtgever
A. binnen de Europese Unie
B. buiten de Europese Unie

Ad. A. Optredens/opdrachtgevers binnen de Europese Unie

Bij optredens binnen de Europese Unie moet eerst worden vastgesteld welke btw van toepassing is. Daarbij zijn de volgende situaties te onderscheiden:

Afnemer/opdrachtgever is btw-ondernemer binnen de EU maar niet gevestigd in Nederland
Optredens voor opdrachtgevers die btw-ondernemer zijn, zijn belast waar de afnemer is gevestigd. Dus als de opdrachtgever in Duitsland is gevestigd, is de Duitse btw van toepassing, zelfs als het optreden in Nederland zou

plaatsvinden. De btw-heffing wordt in zo’n geval verlegd naar de afnemer waardoor er geen Nederlandse btw is verschuldigd. Op de factuur breng je dan 0% btw in rekening en verder zet je het btw-nummer van de opdrachtgever erop met de vermelding ‘btw verlegd’ (of ‘Umkehrung der Steuerschuldnerschaft’, ‘reverse charge’ enz.).

Afnemer/opdrachtgever is particulier wonend binnen de EU
Wanneer sprake is van een particuliere opdrachtgever is wel de plaats bepalend waar de dienst wordt uitgevoerd. Dus als de opdrachtgever bijvoorbeeld in Duitsland woont en het optreden in Nederland plaatsvindt, dan is de Nederlandse wetgeving van toepassing. Als de afnemer in Duitsland woont en het optreden ook in Duitsland wordt gegeven, is de Duitse btw aan de orde. Deze btw-heffing kan niet worden verlegd omdat de factuur aan een particulier wordt gestuurd.
Een particuliere opdrachtgever krijgt voor een optreden in Nederland Nederlandse btw in rekening gebracht en voor een optreden in een ander EU-land krijgt hij een factuur met buitenlandse btw van het desbetreffende land. Als dienstverlener moet je zelf zorgen voor een in dat land geldig btw-nummer en dien je ook in dat land aangifte te doen. In de praktijk zal dat alleen gedaan worden als er veel optredens in één land zijn.

Ad. B. Opdrachtgevers buiten de Europese Unie

Als een opdrachtgever buiten de Europese Unie is gevestigd, heb je niets te maken met btw-heffing. Het maakt niet uit of de opdrachtgever btw-ondernemer of particulier is.
Op de factuur hoeft helemaal geen btw vermeld te worden.

De btw-aangifte bij buitenlandse omzet

Bij vraag 3b van je btw-aangifte vermeld je de omzet waarvan de btw is verlegd binnen de EU. Omzet van buiten de EU hoeft je niet in de btw-aangifte te vermelden.

De ICP-opgaaf

ICP betekent Intra Communautaire Prestaties, oftewel diensten binnen de Europese Unie. Als je facturen hebt verzonden waarbij je de btw hebt verlegd, moet je eenmaal per kwartaal een digitale opgaaf ICP indienen. Hierop vermeld je de gegevens van de btw-ondernemers waarnaar de btw is verlegd.

Verloonde binnenlandse optredens

Als een artiest niet expliciet heeft afgezien van toepassing van de artiestenregeling (bijvoorbeeld met een eigen verklaring), dienen de binnenlandse optredens te worden verloond volgens de artiestenregeling. Voor de btw wordt dit niet gezien als een vrijstelling maar als inkomsten buiten de btw.

Btw-berekening

Btw over inkomsten moet worden afgedragen, betaalde btw mag onder bepaalde voorwaarden worden teruggevraagd (verrekend). Iemand die voor 100% belaste inkomsten heeft, mag alle betaalde btw verrekenen. Als sprake is van gemengde inkomsten, dus gedeeltelijk wel en gedeeltelijk niet belast voor de btw, mag slechts een deel van de betaalde btw worden teruggevraagd. De hoofdregel hierbij is dat de verhouding wordt uitgerekend tussen belaste en de totale inkomsten. In dezelfde verhouding mag de betaalde btw worden verrekend.

Rekenvoorbeeld:		btw
Omzet uit optredens	€ 10.000 netto	€ 900
Omzet uit lesgeven >20	€ 5.000 netto	€ 1050
Omzet uit lesgeven <21	€ 8.750 netto	vrijgesteld
Betaalde btw		€ 800
Verhouding belast ten opzichte van totaal: 15.000/23.750 = 0,63.		
Te verrekenen btw 0,63 x 800 = € 504.		
Af te dragen:	€ 1.950	
Te verrekenen:	€ 504	
Te betalen:	€ 1.446	
De niet verrekenbare btw bedraagt € 296. Dit zijn kosten voor de onderneming. In dit voorbeeld blijft het te betalen bedrag binnen		

de kleineondernemersregeling (zie uitleg hieronder) en hoeft niets afgedragen te worden.

Kleineondernemersregeling en OVOB

Vanaf 2020 is een kleineondernemersregeling van toepassing die aan de hoogte van de omzet is gerelateerd (de omzetgerelateerde vrijstellingsregeling, of OVOB). Daarvoor geldt dat als je omzet (naar verwachting) minder dan € 20.000 bedraagt, je voor deze vrijstelling in aanmerking kunt komen. Bepaalde vrijgestelde omzet telt niet mee voor deze omzetgrens.
Als de OVOB van toepassing is, bereken je geen btw meer op je facturen aan je klanten. Daar staat tegenover dat je ook geen btw meer kunt verrekenen op je kosten. In bepaalde situaties moet je btw terugbetalen die je in een eerder jaar op investeringsgoederen hebt verrekend.

Je kiest de OVOB voor de komende drie jaar. Je moet daar dan wel van tevoren een verzoek indienen. Je kunt je aanmelden voor de OVOB via een formulier dat je van de site van de belastingdienst kunt downloaden. Dit formulier moet uiterlijk vier weken voor de gewenste ingangsdatum zijn ingediend.
Als je in de loop van een jaar toch boven de € 20.000 uitkomt, dan moet je vanaf dat moment wel weer Btw in rekening brengen en weer aangifte doen.

Deze hoeven dan ook niet op de btw-aangifte opgenomen te worden.

Muzieklespraktijk

Over lesgeld dient 21% btw berekend te worden, behalve voor leerlingen die aan het begin van de cursus of het lesjaar nog geen 21 jaar zijn. Voor die laatste groep geldt een vrijstelling voor de btw. Belangrijk hierbij is dus dat de peildatum het begin van een cursusperiode is. Als een leerling in de loop van de cursus 21 jaar wordt, geldt de vrijstelling tot het einde van de lopende cursus.

LET OP: een veel gemaakte fout is dat de vrijgestelde omzet wordt aangegeven bij omzet 0%. Dit is niet correct.

De vrijgestelde omzet hoeft in het geheel NIET in de aangifte omzetbelasting te worden opgenomen.

Erkende beroepsopleiding

Muzieklessen die gegeven worden via een wettelijk geregelde beroepsopleiding vallen onder de onderwijsvrijstelling. Ongeacht de leeftijd van de leerling is hier dus sprake van vrijgestelde omzet. Onder deze regeling vallen bijvoorbeeld de conservatoria. Omdat het conservatorium zelf onder de vrijstelling valt én een wettelijk geregelde beroepsopleiding is, mogen docenten ook van deze vrijstelling gebruik maken als ze aan het conservatorium factureren.

LET OP: lesgeven aan een niet wettelijk geregelde beroepsopleiding kan door de docent alleen vrijgesteld gefactureerd worden als deze is geregistreerd bij het CRKBO (Centraal Register Kort Beroepsonderwijs).

LET OP: vrijgestelde omzet lijkt leuk, maar dit betekent ook dat je minder btw op je kosten mag aftrekken. Dat wordt in principe naar verhouding berekend. Hoe meer vrijgestelde omzet, des te minder btw je mag aftrekken.

Componeren, arrangeren, scenario-schrijven

De werkzaamheden van een componist zijn vrijgesteld voor de btw. Ook het arrangeren valt onder de

componistenvrijstelling. Een scenarioschrijver valt onder de vrijstelling voor schrijvers. Bij het arrangeren en scenarioschrijven geldt wel de voorwaarde dat echt sprake is van het toevoegen van nieuw materiaal aan oorspronkelijke stukken. Er mag niet alleen gekopieerd worden. Soms is een arrangement of scenario onderdeel van een totale productie waarover wel btw is verschuldigd. In dat geval wordt de vrijstelling vervangen door het tarief van de hoofdproductie.

Dirigeren

De werkzaamheden van een dirigent vallen onder het 21%-tarief, behalve voor zover zij direct gerelateerd zijn aan een optreden. Het optreden zelf valt in elk geval onder het 9%-tarief, omdat het ook voor de dirigent als een optreden wordt gezien. In veel gevallen is verdedigbaar dat alle repetities naar een optreden toe werken en dus allemaal onder het 9%-tarief zouden kunnen vallen. Als een koor of orkest zelden optreedt, zal het voor de dirigent lastiger zijn om het 9%-tarief te verdedigen dan als bijvoorbeeld maandelijks wordt opgetreden.

Royalty's voor plaatverkopen

Als de ontvanger van royalty's deze meer dan incidenteel ontvangt en ook van meerdere partijen, dan wordt hij als zelfstandige gezien. Over de ontvangsten voor verkopen van cd's dient hij dan 21% btw af te dragen. De artiest die niet aan de genoemde voorwaarden voldoet, kan de royalty's zonder btw ontvangen. Zelfstandigheid voor de btw op royalty's hoeft niet per se samen te gaan met zelfstandigheid voor optredens. Het is mogelijk dat iemand verloond wordt voor optredens en zelfstandig is voor de ontvangst van royalty's.

Auteursrechten voor componisten en schrijvers

De opbrengsten uit auteursrechten zijn voor componisten en schrijvers in principe vrijgesteld voor de btw. Deze vrijstelling is echter niet van toepassing als de rechten zijn overgedragen aan een rechtspersoon zoals een BV. De rechtspersoon moet 21% btw in rekening brengen. Als derden, bijvoorbeeld erfgenamen, auteursrechten ontvangen, zijn deze niet vrijgesteld omdat deze derde niet degene is die de vrijgestelde prestatie heeft geleverd. Ook hiervoor geldt dus het 21%-tarief.

Auteursrechten voor (muziek)uitgeverijen

Omdat uitgevers niet zelf de componist of schrijver zijn, geldt voor hen niet de bovengenoemde vrijstelling voor de btw. De ontvangsten van een uitgever moeten daarom in twee delen worden uitgesplitst: het deel dat ontvangen wordt namens de componist of schrijver mag onbelast worden ontvangen, over het uitgeversdeel moet 21% worden afgedragen.

Cd-verkoop, merchandising

Op de verkoop van cd's en andere merchandising is het hoge tarief (21%) van toepassing. Over exemplaren die als promotiemateriaal worden weggegeven hoeft echter geen btw te worden afgedragen. Vaak gebeurt de verkoop van cd's, t-shirts en dergelijke contant bij concerten. Het is belangrijk hiervan een goede registratie bij te houden.

Elektronische diensten (bijvoorbeeld downloads van muziek)

Als je over een website beschikt waarvan mensen tegen betaling jouw muziek kunnen downloaden, dan moet je in beginsel btw betalen in de landen waar je afnemers wonen (als dat particulieren zijn). Nu is het natuurlijk praktisch vrijwel ondoenlijk en erg

duur om in elk EU-land waar muziek wordt gedownload je te registreren en periodiek btw-aangifte te doen. Om dit op te lossen is de 'Mini One Stop Shop-regeling' (MOSS-regeling; vanaf 1 juli 2021 OSS-regeling) ingevoerd. Dit houdt in dat je via één EU-lidstaat (Nederland) de btw-aangiften kunt doen en de btw voor die andere landen kunt betalen. Dat gebeurt via het beveiligde gedeelte van de website van de belastingdienst. De belastingdienst stuurt dat vervolgens door naar de betreffende lidstaten. Om gebruik te kunnen maken van de MOSS-regeling moet je je registreren. Laat je adviseren of kijk op de website van de belastingdienst voor meer informatie.

Als de omzet die je met deze diensten in andere EU-landen in een kalenderjaar én in het kalenderjaar ervoor genereert niet meer dan € 10.000 bedraagt, dan moet je over deze omzet gewoon btw aangeven en afdragen in Nederland.

Je kunt er desondanks voor kiezen om toch de btw in de andere EU-landen af te dragen, door je daar te registreren of door gebruik te maken van de MOSS-regeling.

Bijkomende kosten

Ondergeschikte kosten die via een factuur worden doorberekend aan een opdrachtgever volgen het btw-regime van de hoofdprestatie. Dit wil zeggen dat over bijvoorbeeld reiskosten die gemaakt zijn voor een optreden en tegelijk daarmee gefactureerd worden, 9% btw moet worden afgedragen.

Eloy Veldhuijzen, fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen.
Geactualiseerd op 4 februari 2021.
Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

Zelfstandigen- en startersaftrek: (Hoe) houd ik mijn uren bij?

Eén van de meest voorkomende discussies met de belastingdienst in onze adviespraktijk, gaat over het wel of niet van toepassing zijn van het urencriterium voor de zelfstandigenaftrek. Zo'n discussie gaat vaak om veel geld, waardoor de gemoederen soms hoog kunnen oplopen. Waar hebben we het over?

De ondernemersaftrek (o.a. zelfstandigenaftrek)

Als zelfstandige (artiest of musicus) kun je voor de inkomstenbelasting in aanmerking komen voor de ondernemersaftrek. Die bestaat uit:

- de zelfstandigenaftrek;
- de startersaftrek;
- de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk
- de meewerkaftrek;
- de stakingsaftrek.

Het woordje 'aftrek' suggereert dat hier geld te verdienen is, en dat is ook zo. Ik bespreek in dit artikel alleen de zelfstandigenaftrek en de startersaftrek en die bedragen respectievelijk € 7.030 en € 2.123 (2020). Als je voor beide aftrekposten in aanmerking komt, kan je dat in 2020 tot maximaal € 3.622 aan inkomstenbelasting besparen.

De zelfstandigenaftrek bedraagt overigens nooit meer dan het bedrag van de winst vóór ondernemersaftrek. Voor starters geldt deze beperking niet.

De startersaftrek kun je de eerste drie jaren van je ondernemerschap krijgen (bovenop de gewone zelfstandigenaftrek). Na die drie jaar heb je alleen nog recht op de gewone zelfstandigenaftrek.

Voor de volledigheid noem ik ook nog de *MKB-winstvrijstelling*. Hiervoor hoeft je echter niet aan het urencriterium te voldoen. Het is

voldoende dat je als ondernemer voor de inkomstenbelasting wordt aangemerkt. De MKB-winstvrijstelling is ook een vrij stevige aftrekpost. Deze bedraagt namelijk 14% van de winst (na zelfstandigenaftrek). Dat kan dus aardig oplopen.

Voor de zelfstandigenaftrek en de startersaftrek moet je dus wel voldoen aan het urencriterium.

Het urencriterium

Dit houdt in dat je *aantoonbaar* per jaar minimaal 1.225 uur aan je onderneming moet hebben besteed, om voor de zelfstandigenaftrek en de startersaftrek in aanmerking te komen. 1.225 uur op jaarbasis, betekent ongeveer 25 uur per week (als je rekening houdt met vier weken vakantie). Zowel de directe uren (uitvoerend werk) als indirecte uren (administratie, acquisitie, vergaderingen, reistijd, studeren enz.) tellen mee.

Als je in de loop van het jaar gestart bent, moet je nog steeds aan die 1.225 uur voldoen, het wordt dus niet tijdsevenredig omgerekend. Bij arbeidsongeschiktheid geldt overigens een verlaagd criterium, namelijk 800 uur. Als je je werk als ondernemer tijdelijk onderbroken hebt in verband met zwangerschap, dan tellen de niet-gewerkte uren over in totaal 16 weken toch mee als gewerkte uren.

Naast die 1.225 uur moet je ook

meer dan 50% van je totale arbeidstijd aan je onderneming besteden. Als je naast je onderneming bijvoorbeeld een vaste baan hebt van 28 uur per week, moet je dus meer dan 28 uur aan je onderneming besteden. Deze regel geldt niet voor starters.

Het aantonen van de uren

Het woord 'aantoonbaar' is de bron van veel discussies. Moet je dat bij de aangifte inkomstenbelasting al aantonen? Wanneer toon je dat dan aan en hoe toon je dat aan?

Je hoeft dat alleen aan te tonen als er door de belastingdienst om gevraagd wordt. Dat kan bijvoorbeeld door middel van een vragenbrief zijn, of bij een belastingcontrole. De computers van de belastingdienst worden vaak 'getriggerd' door de combinatie van een lage omzet en het toepassen van de zelfstandigenaftrek en sturen dan een vragenbrief de deur uit. Een lage omzet suggereert dat er minder tijd aan de onderneming is besteed, zo is de gedachte.

Het aantonen zal in principe moeten gebeuren door het laten zien van een urenverantwoording. Dat kan bijvoorbeeld een overzicht in Excel of Word zijn van je gewerkte (directe én indirecte) uren in een bepaald jaar, bij voorkeur zo gedetailleerd mogelijk. Dat kan per week zijn of per dag. Alleen het overhandigen van je

agenda is dus beslist niet voldoende, maar deze kan (en moet!) wel dienen als onderbouwing van je urenverantwoording. Wat wel handig aan een digitale agenda als Google Calendar en Calendar van Apple is dat je ook je reisurenen kunt bijhouden.

Ook heb je software om je uren in bij te houden. Zo heb je apps waarin je je werkuren vanaf de start in kan opnemen, maar ook achteraf je uren in kan zetten. Veel administratie-websites hebben ook als feature dat je in een app je uren bij kan houden.

Nu is het lastige dat als de belastingdienst je vandaag vraagt om met een urenverantwoording over bijvoorbeeld 2017 of 2018 te komen (dat kan dus echt gebeuren! Er kan namelijk tot zeven jaar terug om worden gevraagd) en je in dat jaar niets hebt bijgehouden, je moet gaan reconstrueren. Je weet dan echt niet meer hoeveel tijd je in week x van dat jaar aan je administratie hebt besteed, aan het rondbellen om een optreden te regelen of aan studeren. Je vult dan dus in je urenverantwoording geschatte of gemiddelde tijden in voor dat soort werkzaamheden. Daar ontstaat dan vaak de discussie met de belastingdienst. Men vindt een urenverantwoording die achteraf is opgesteld en waarbij wordt gewerkt met geschatte of gemiddelde uren (die vaak ook nog iedere dag of week gelijk zijn) ‘niet controleerbaar’ (lees: niet betrouwbaar, je hebt dat bij elkaar verzonnen).

Dat soort urenoverzichten worden door de belastingdienst dan ook regelmatig afgeschoten. De consequentie is dan dat je de zelfstandigenaftrek (en eventueel startersaftrek) van dat jaar, of zelfs van een aantal jaren, kwijt bent. Dat dat enorm veel geld kan kosten, hoeft ik niet uit te leggen.

Persoonlijk vind ik dat achteraf opgestelde urenspecificaties te vaak ten onrechte worden afgekeurd.

Het kan daarbij overigens zeker

helpen als je in een eventuele bezwaarprocedure verzoekt om ‘gehoord’ te worden. Dat houdt in dat je op gesprek mag gaan bij de belastingdienst om bijvoorbeeld uit te leggen hoe je werkweek eruit ziet (neem een adviseur mee!). Alle mogelijke bewijsmiddelen zijn daarbij geoorloofd. Denk aan foto’s, opnames, social media, getuigenverklaringen, rapporten, enz.

Advies

Dat zal, na wat ik hierboven heb opgemerkt, niet als een verrassing komen: houd in de loop van het jaar al zoveel mogelijk je uren bij. Doe dit minimaal één keer per week, maar bij voorkeur vaker. Zeker als je starter bent, sta je niet erg sterk als je dat niet doet. Ook voor de ervaren ondernemer die al jaren meedraait geldt echter nog steeds dat je je uren moet kunnen aantonen. Houd er rekening mee, dat daar zeker naar gevraagd kan worden als het wat minder goed gaat en de omzet terugloopt.

Directe uren en indirecte uren

Behalve over het aantal uren, ontstaan ook vaak discussies over de samenstelling van die uren als er naar verhouding veel indirecte uren op de urenverantwoording staan. Dat zijn dus alle uren die niet bestaan uit ‘echte’ werkuren, zoals optreden, lesgeven e.d. Bijvoorbeeld de tijd die je aan je administratie besteedt, reistijd, overleg, acquisitie, maar ook de studie- en repetitie-uren. Menig medewerker van de belastingdienst kan zich in eerste instantie niet voorstellen dat een musicus zo ontzettend veel tijd moet besteden aan het op peil houden van zijn/haar speelvaardigheid of aan het instuderen van een muziekstuk. Het overhandigen van onderzoeksrapporten van bijvoorbeeld de Ntb over hoe het leven van een musicus eruit ziet, wil dan nog wel eens helpen.

In het algemeen geldt dat hoe meer indirecte uren er zijn ten opzich-

te van de directe uren, des te lastiger het wordt om de inspecteur te overtuigen. Hoe onterecht dat ook kan zijn!

Je staat dan veel sterker als je (ook) je indirecte uren in het jaar zelf nauwkeurig hebt bijgehouden.

Welke inkomsten?

In een eerder jaar hebben we gezien dat de belastingdienst bij een Ntb-lid niet accepteerde dat de uren die besteed waren aan optredens waarvan de inkomsten waren verloond (volgens de artiestenregeling) mee tellen voor het urencriterium. Als je voor de inkomstenbelasting als ondernemer wordt aangemerkt, kunnen je inkomsten uit diverse soorten bestaan: gefactureerde omzet voor een optreden of repetitie, inkomsten uit lesgeven, maar ook uit inkomsten die verloond zijn. Dat laatste zal bij musici en artiesten in het algemeen op grond van de artiestenregeling gebeurd zijn, waardoor die inkomsten ook meegenomen kunnen worden in de winst uit onderneming en de werkzaamheden dus ook meetellen voor het urencriterium. Laat je daarover niets wijs maken en neem bij discussies over dit onderwerp gerust contact op!

Overigens is het zo dat inkomsten die niet op grond van de artiestenregeling verloond zijn, maar volgens de regels die voor ‘gewone’ werknemers gelden, veel lastiger in de winst uit onderneming opgenomen kunnen worden. Volgens de rechtspraak (en de belastingdienst) kan dat alleen als die inkomsten ondergeschikt zijn aan de overige inkomsten die je als ondernemer hebt gegenereerd. ‘Ondergeschikt’ houdt dan in: minder dan 10%, waarbij zowel gekeken wordt naar tijd als naar geld.

Eloy Veldhuijzen, Fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen. Geactualiseerd op 29 januari 2019.
Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

ABONNEMENT OP MUSICMAKER? LOS NUMMER BESTELLEN? GA NAAR muziekmagazines.nl

ABONNEMENTEN
MAGAZINES
METHODES
BOEKEN
TICKETS

OOK VOOR

- DE BASSIST
- SLAGWERKKRANT
- GITARIST
- INTERFACE

muziekmagazines.nl/musicmaker

**Wij weten wat
er speelt!**

Word nu lid!

tel. 020-2108050

www.ntb.nl

Wat heb je aan de Ntb?

- Juridische check contracten.
- Rechtsbijstand bij problemen met opdrachtgevers, inning achterstallige gages en weigering uitkeringen.
- Goedkoopste instrumentenverzekering met (wereld)dekking bij optredens.
- Begeleiding en advies over: de rechtsvorm die het beste bij je bedrijf past, belastingen en ouderdomspensioen.
- Zakelijke kennis van en netwerk binnen de muziek- en podiumwereld.
- Goedkope factureringsservice en loonadministratie optredens via artiestenverloningen.nl.
- Advies op maat over opbouw (muziek)carrière of lespraktijk, aanvragen van subsidies, maken van geluidsopnamen/cd's.

De Ntb is dé vakorganisatie voor musici